

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

YETİŞKİNLERDE MEDENİ DURUM AÇISINDAN
ÇOCUKLUK ÇAĞI TRAVMASI, EŞ SEÇİMİ VE
BAĞLANMA STİLLERİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Berna KÖYLÜ

Lefkoşa
Haziran, 2022

**YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI**

**YETİŞKİNLERDE MEDENİ DURUM AÇISINDAN
ÇOCUKLUK ÇAĞI TRAVMASI, EŞ SEÇİMİ VE
BAĞLANMA STİLLERİNİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Berna KÖYLÜ

Tez Danışmanı

Yrd. Doç. Dr. Hande ÇELİKAY SÖYLER

**Lefkoşa
Haziran, 2022**

Berna KÖYLÜ tarafından hazırlanan "Yetişkinlerde Medeni Durum Açısından Çocukluk Çağı Travması, Eş Seçimi ve Bağlanma Stillerinin İncelenmesi" başlıklı bu çalışma, gün/ay/yıl tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Yeterlik Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

Adı – Soyadı

İmza

Jüri Başkanı:

Dr.Bingül HARMANCI

Jüri Üyesi:

Yrd. Doç. Şengül BAŞARI

Danışman:

Yrd. Doç. Dr. Hande ÇELİKAY SÖYLER

Anabilim/ Anasanat Dalı Başkanı Onayı

22/07/2022

Doç.Dr. Meryem KARAAZİZ

Ünvan, Ad-Soyad

Anabilim/Anasanat Dalı Başkanı

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Onayı

26.07/2022

Prof. Dr. Kemal Çar Başer

Enstitü Müdürü

Etik İkelere Uygunluk Beyanı

Bu tezin içinde sunduğum verileri, bilgileri ve belgeleri akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce, sonuç ve bilgilere bilimsel etik kurallar gereği olarak eksiksiz şekilde uygun atıf yaptığımı ve kaynak göstererek belirttiğimi beyan ederim.

Berna KÖYLÜ

.../.../2022

Teşekkür

Yüksek Lisans sürecim başladığı günden itibaren bilgisini, desteğini esirgemeyen yapmış olduğum bu çalışmada her türlü bilgi ve tecrübeleriyle bana yol gösteren tez danışmanım ve değerli hocam Yrd. Doç. Dr. Hande ÇELİKAY SÖYLER'e çok kıymetli katkıları için sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Hayatım boyunca bana hep tüm varlıklarıyla destek olan hayallerimin peşinde koşarken her zaman yanımda olan maddi manevi desteklerini esirgemeyen, vatana millete hayırlı bir evlat ve bir birey olmamız için çabalayan yol gösteren ve bunun yanı sıra tez dönemimde de desteklerini üzerimden hiç çekmeyen canım annem Gülhan KÖYLÜ, babam Hüseyin KÖYLÜ ve annem kadar yakın olan canım ablam Seçil KÖYLÜ'ye, abim İsmail KÖYLÜ'ye, ablam Meltem KÖYLÜ'ye ve hayatımın her anında yanımda olan canım kardeşim Yunus Emre KÖYLÜ'ye sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Berna KÖYLÜ

Öz

Yetişkinlerde Medeni Durum Açısından Çocukluk Çağı Travması, Eş Seçimi ve Bağlanma Stillerinin İncelenmesi

Berna KÖYLÜ

Yüksek Lisans Klinik Psikoloji Anabilim Dalı

06-2022, 100 sayfa

Çocuk istismarı ve ihmaline maruz kalanların büyük bir kısmı, erken ve geç yaşta kişilerarası şiddetle karşılaşmaktadır ve klinik veriler çocuk istismarına veya ihmaline maruz kalmanın ergenlik ve yetişkinlik döneminde şiddet için risk faktörleri olduğunu göstermektedir. Bu nedenle erken dönem travmaları, sonraki dönem travmalarına verilen tepkiler üzerinde giderek artan bir etkiye sahiptir. Bu kapsamda bu çalışmanın amacı yetişkinlerde medeni durum açısından çocukluk çağı travması, eş seçimi ve bağlanma stillerinin incelenmesidir. Araştırmanın evreni, 2021-2022 yılında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde ikamet eden kişilerden oluşturulmuştur. Araştırmanın örneklemini ise kota örnekleme yolu ile seçilen 18 yaş ve üzeri 897 kişiden oluşmaktadır. Bu çalışmada veri toplama aracı olarak Aydınlatılmış Onam ve Bilgilendirme Formu, Sosyodemografik Bilgi Formu, Çocukluk Çağı Travması Ölçeği, Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II ve Romantizm ve Eş Seçim Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma bulgusunda, Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanterine ait Kaygılı bağlanma puanları ile ve Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeğine(RESTÖ) ait Beraber yaşama, Yalnız ve tek doğru, Aşk yeterli, Çaba göstermeme ve Tam güven alt boyutlarından almış oldukları puanlar arasında pozitif yönlü, Kaçınmacı bağlanma puanları ile ve Beraber yaşama, Yalnız ve tek doğru, Aşk yeterli, Çaba göstermeme ve Tam güven alt boyutlarından almış oldukları puanlar arasında negatif yönlü, Kaçınmacı bağlanma puanları ile İdealleştirme ve Zıt Kutuplar puanlar arasında pozitif yönlü ve anlamlı seviyede korelasyon saptanmıştır. Çocukluk çağı travmalarının romantizm ve eş seçimini olumsuz etkilediği görülmektedir. Bu konuda klinisyenlerin danışanlarına daha çok yardımcı olmalarına bağlamında kendilerini geliştirmeleri ve farkındalıklarını daha çok arttırmaları önerilir.

Anahtar Kelimeler: Çocukluk Çağı Travması, Eş Seçimi, Bağlanma Stilleri

Abstract

Investigation of Childhood Trauma and Spouse Selection and Attachment Styles in Adults in Adults

Berna KÖYLÜ

MA, Department of Clinical Psychology

06-2022, 100 pages

Most of those exposed to child abuse and negligence face interpersonal violence at an early and late age, and clinical data show that exposure to child abuse or negligence are risk factors for violence during adolescence and adulthood. For this reason, early traumas have an increasing effect on the reactions given to the next period traumas. In this context, the aim of this study is to examine childhood trauma, spouse selection and binding styles in terms of marital status in adults. The universe of the study was composed of people residing in the Turkish Republic of Northern Cyprus in 2021-2022. The sample of the study consists of 897 people aged 18 years and over by quota sample. In this study, an illuminated consent and information form as a data collection tool, Sociodemographic Information Form, Childhood Trauma Scale, Inventory-II-II and Romanticism and Co-Selection Attitude Scale were used. In the Research finding, with the anxiety attachment scores of the life inventory in close relationships and to live together with the romance and co -selection attitude scale, lonely and single right, love is enough, not making efforts and full confidence sub - dimensions, and with the positive, avoidant attachment scores. Living together, lonely and single right, love is enough, not to make efforts and full confidence sub - dimensions of the scores they have received from the negative, avoidant binding scores and idealization and opposite poles points between the positive and significant correlation was determined. It is seen that childhood traumas adversely affect romance and spouse selection. In this regard, clinicians are advised to improve themselves and increase their awareness more in the context of helping their clients.

Keywords: Childhood Trauma, Spouse Selection, Attachment Styles

İçindekiler

Onay	i
Etik İlkeler Uyumluk Beyanı.....	ii
Teşekkür.....	iii
Öz.....	iv
Abstract	v
Tablolar Listesi	viii
Kısaltmalar	x

BÖLÜM I

Giriş.....	1
Problem Durumu	2
Araştırmanın Amacı	3
Alt Amaçlar	3
Araştırmanın Önemi	3
Sınırlılıklar.....	4
Tanımlar	4

BÖLÜM II

Kavramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar.....	6
Çocukluk Çağı Travmaları	6
Çocukluk Çağı Travma Türleri	7
Fiziksel İstismar.....	7
Duygusal İstismar	8
Cinsel İstismar	8
İhmal	9
Eş Seçimi.....	9
Eş Seçimini Etkileyen Faktörler.....	10
Aile Onayı ve Görücü Usulü	10
Anlaşarak Evlenme ve Flört	11
Cinsiyet	11
Yaş	12
Bağlanma Stilleri.....	12
Güvenli Bağlanma	13

Kaygılı Bağlanma	14
Kaçınan Bağlanma.....	14
İlgili Araştırmalar	15

BÖLÜM III

Yöntem.....	18
Araştırmanın Modeli	18
Evren ve Örneklem.....	18
Veri Toplama Araçları.....	22
Kişisel Bilgi Formu.....	22
Çocukluk Çağı Travması Ölçeği (ÇÇTÖ)	22
Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri II (YİYE-II).....	22
Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği (RESTÖ)	23
Veri Analizi	23

BÖLÜM IV

Bulgular.....	26
---------------	----

BÖLÜM V

Tartışma	53
----------------	----

BÖLÜM VI

Sonuç ve Öneriler.....	62
Sonuç	62
Öneriler.....	65
Kaynakça.....	67
Ekler	75
Ölçek İzinleri.....	81
Özgeçmiş.....	84
İntihal Rapor Oranı	85
Etik Kurul Onayı.....	86

Tablolar Listesi

Tablo 1. Katılımcıların Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği puanlarının normallik testi	20
Tablo 2. Katılımcıların tanıtıcı(kişisel)özelliklerine göre dağılımı	19
Tablo 3. Katılımcıların Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği puanları	26
Tablo 4. Katılımcıların cinsiyetine göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği(RESTÖ)'nden alınan puanlarının karşılaştırılması	27
Tablo 5. Katılımcıların yaşları ile Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği puanları arasındaki korelasyonlar.....	28
Tablo 6. Katılımcıların medeni durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği(RESTÖ)'nden alınan puanlarının karşılaştırılması	29
Tablo 7. Katılımcıların eğitim durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği(RESTÖ)'nden alınan puanlarının karşılaştırılması	30
Tablo 8. Katılımcıların çalışma durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği(RESTÖ)'nden alınan puanlarının karşılaştırılması	31
Tablo 9. Katılımcıların gelir durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği(RESTÖ)'nden alınan puanlarının karşılaştırılması	32
Tablo 10. Katılımcıların en uzun süreyle yaşadığı yere göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği(RESTÖ)'nden alınan puanlarının karşılaştırılması	33
Tablo 11. Katılımcıların aile tipine göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği(RESTÖ)'nden alınan puanlarının karşılaştırılması	34
Tablo 12. Katılımcıların anne-baba birliktelik durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği(RESTÖ)'nden alınan puanlarının karşılaştırılması	36
Tablo 13. Katılımcıların anne eğitim durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği(RESTÖ)'nden alınan puanlarının karşılaştırılması	37
Tablo 14. Katılımcıların baba eğitim durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği(RESTÖ)'nden alınan puanlarının karşılaştırılması	39

Tablo 15. Katılımcıların çocuk sahibi olma durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği(RESTÖ)’nden alınan puanlarının karşılaştırılması	40
Tablo 16. Katılımcıların evliliğin hangi yolla gerçekleşmesine ilişkin görüşüne göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği(RESTÖ)’nden alınan puanlarının karşılaştırılması	42
Tablo 17. Katılımcıların anne-babasının evlilik modeline göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği(RESTÖ)’nden alınan puanlarının karşılaştırılması	44
Tablo 18. Katılımcıların çocuklukta bir travma yaşama durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği(RESTÖ)’nden alınan puanlarının karşılaştırılması.....	45
Tablo 19. Katılımcıların çocuklukta aile bireylerinde fiziksel bir hastalığa tanıklık etme durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği(RESTÖ)’nden alınan puanlarının karşılaştırılması	46
Tablo 20. Katılımcıların çocuklukta aile bireylerinde psikolojik bir hastalığa tanıklık etme durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği(RESTÖ)’nden alınan puanlarının karşılaştırılması	47
Tablo 21. Katılımcıların şu anda herhangi bir psikolojik/psikiyatrik destek alma durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği(RESTÖ)’nden alınan puanlarının karşılaştırılması	48
Tablo 22. Katılımcıların Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ile Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği puanları arasındaki korelasyonlar	50

Kısaltmalar

APA	:Amerika Psikoloji Derneği
ÇÇTÖ	:Çocukluk Çağı Travması Ölçeği
DSM	:Mental Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal El Kitabı
DSÖ	:Dünya Sağlık Örgütü
RESTÖ	:Romantizm ve Eş Seçim Tutum Ölçeği
YİYE-II	:Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II

BÖLÜM I

Giriş

Çocuk istismarı ve ihmaline maruz kalanların büyük bir kısmı, erken ve geç yaşta kişilerarası şiddetle karşılaşmaktadır ve klinik veriler çocuk istismarına veya ihmaline maruz kalmanın ergenlik ve yetişkinlik döneminde şiddet için risk faktörleri olduğunu göstermektedir. Bu nedenle erken dönem travmaları, sonraki dönem travmalarına verilen tepkiler üzerinde giderek artan bir etkiye sahiptir. Buna bağlı olarak yetişkin ihmal ve istismarını, travmatik çocukluk tecrübeleri ve bunların önemli ve uzun vadeli sonuçları açısından değerlendirmek kritik öneme sahiptir (Briere ve Scott, 2016).

Çocukluk çağı travmatik yaşam deneyimleri, ebeveynler, bakıcılar veya yabancılar aracılığıyla çocukların sağlığına zarar vererek fiziksel, duygusal, zihinsel ya da sosyal gelişimlerini engelleyen eylemlerdir (Bayraktar, 2016). Çocuk istismarı, 18 yaşın altındaki bir çocuğun, bakımından sorumlu kişi veya kişiler tarafından zarar verici, kasıtsız ve önlenemez davranışlara maruz bırakılması olarak tanımlanmaktadır. Uzmanlara göre bu durum çocuğun bedensel ve zihinsel gelişimini engelleyen, toplumsal kültürel değerleri ihlal eden ve istismar olarak onaylanan bir davranış olarak değerlendirilmelidir. Bu çıkmazın temel nedeni, çocuğun durumunu iyileştirmek yerine daha kötü hale getirmektir. İstismara maruz bırakılan çocuk sadece doğup bu dünyada bulunduğu için suçluymuş gibi işkence görmektedir (Cüceloğlu, 2003).

Kişilik özellikleri, eşler arasındaki iletişim özellikleri, ailenin ekonomik ve demografik yönleri, iş hayatındaki stres vb. evlilik çatışmaları arasında sayılabilmektedir. Bazı görüşler, kişilik değişkenlerinin evlilik çatışmalarının nedenleri arasında yer aldığını ve çiftlerin birbirinden beklentilerinin çatışmanın önünü açtığını savunmaktadır (Ünal, 2008).

Evliliklerde bir diğer konu da amaçlarına, isteklerine ve beklentilerine ulaşmak için eşlerden birinin duygusal olarak şantaj uygulaması diğerinin ise duygusal olarak şantaja maruz kalmasıdır. Çoğu insan duygusal şantajı çocukken çevrelerinden öğrenmektedir. Duygusal şantaja maruz kalan bireyler zamanla minnet duygusundan öfke ve nefret gibi olumsuz duygulara geçiş yapabilmektedir. Bireyler en çok sevilen, önemsenen ve hassas noktalarının farkında olan kişiler tarafından duygusal şantaja maruz bırakılmaktadır. Duygusal şantajın amacı, diğer kişiyi

olmadığı biri olmakla suçlamak ve sonra onu doğrudan veya dolaylı olarak istediğini yaptırmaya zorlamak için kullanmaktır (Bal, 2018).

Problem Durumu

Batı literatüründe eşler arası ilişkileri incelemeye yönelik olarak birçok araştırma yapılmış olsa da Türkiye'de bu konuya ilişkin çok az sayıda yaklaşım bulunmaktadır. Evlilik uyumunun çocuklar üzerindeki etkilerinin değerlendirildiği bir çalışmada, çatışmalı ve boşanmış anne babaların çocuklarının psikolojik sorun düzeyleri ve kaygı düzeyleri çatışmasız anne ve babaların çocuklarına göre daha yüksek bulunmuş; çatışması olmayan ebeveynlerin çocuklarının, çatışma yaşayan ve boşanmış ebeveynlere göre çevrelerinden daha fazla sosyal destek algıladıkları saptanmıştır (Özmen, 2004).

Birey bakım vereniyle olumsuz bir olay yaşadığında, kendisi ve çevresi hakkında olumsuz bir algıya sahip olmaya başlamaktadır. Burada güvensiz bağlanma kendini dolaylı olarak göstermektedir. Birey dünyayı güvenilmez, kendini önem verilmeye değer görmez olarak algılamaktadır. Kaçınan bağlanma davranışı geliştiren bireyler, çevrelerindeki insanlarla olumsuz deneyimler yaşayacağına inanmakta ve bu nedenle reddedilme ve kaybetme korkusuyla kendilerini korumak için hareket etmektedirler (Muşdal, 2018).

Sadece kadınlar üzerinde yapılan bir çalışmada, kaygılı bağlanan kişilerin partnerleri ile ilişkilerinde cinsel uyarılma, yakınlık ve orgazm tepkileri ile cinsellik ve ilişki doyumu düzeyleri arasında negatif yönlü ilişkiler olduğu keşfedilmiştir. Buna göre, bireylerde kaygı düzeyleri arttıkça cinsel doyum düzeyleri azalmaktadır (Birnbaum, 2007).

Bir insanın hayatında aldığı en önemli kararlardan biri evleneceği kişiden emin olmasıdır. İnsanlar bir eş seçerken onu tanımadan birçok unsuru göz önünde bulundurmaya zorundadır. Bu unsurlar seçimi karmaşıklaştırmakta ve aşamalı bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Eş seçerken göz önünde bulundurulması gereken iki temel kriter vardır. Benzerlik prensibinde, eş seçimin ırk, etnik köken, yaş, din, kişilik, eğitim ve sınıf gibi kriterlerdeki benzerliklere dayandığını belirtilmektedir. Bu prensip benzer insanların birbirini bulduğu fikri üzerine kurulmuştur. Bütünlük prensibi ise, son derece farklı insanların birbirlerini buldukları ve tamamladıkları fikrine dayanmaktadır. Diğer bir deyişle, bu fikir zıt niteliklere sahip eşlerin birbirini çektiğini iddia etmektedir (Tüzemen ve Özdağoğlu, 2010).

Bebeğin ebeveynleri ile geliştirdiği bağlanma stiline, yetişkinlik döneminde çevresindeki insanlarla olan ilişkilerinde sergilediği davranışla ilişkili olduğu varsayılmaktadır (Taycan ve Kuruoğlu, 2013). Bu bağlamda, bu araştırmanın problem cümlesi ‘çocukluk çağı travması, eş seçimi ve bağlanma stilleri arasında bir ilişki var mıdır?’ şeklinde oluşturulmuştur.

Medeni durum açısından çocukluk çağı travması, eş seçimi ve bağlanma stilleri değişkenleri arasında daha önce alan yazında birlikte çalışılmamıştır. Bu yüzden çocukluk çağı travması, eş seçimi ve bağlanma stilleri değişkenlerine dayalı olarak yapılan bu çalışma alan yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı yetişkinlerde medeni durum açısından çocukluk çağı travması, eş seçimi ve bağlanma stillerinin incelenmesidir. Ayrıca aşağıdaki alt amaçlar da incelenecektir.

Alt Amaçlar

1. Katılımcıların eş seçimi, çocukluk travmaları ve bağlanma stilleri sosyodemografik değişkenler açısından anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?
2. Katılımcıların Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ile Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği puanları arasında nasıl ilişkiler vardır?
3. Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri puanları Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği puanlarını yordamakta mıdır?

Araştırmanın Önemi

Çocukların yaşamlarında birçok travmatik olay meydana gelmektedir. Bu travmatik olaylardan çocuk istismarı ve ihmali son derece yaygın karşılaşılan bir durumdur. Çocukluk travmaları bu nedenle çok hassas ve hayati bir konudur. Bir çocuğun çocuklukta yaşadığı yaşam kalitesi, büyüdükçe ergenlik ve yetişkinlikteki davranışlarını şekillendirecektir. Çocukluk çağı travmaları, insanların duygu ve düşüncelerini, tüm yaşamlarını etkilediği gibi hayata bakış açılarını da etkilerken, kişinin yaşam kalitesi üzerinde etkisi olan eş seçimini ve bağlanma biçimlerini de etkilemektedir. Bir insanın hayatında verebileceği en önemli kararlardan biri eş seçmektir. Eş seçimi, kadın ve erkeğin evlenmeden önce birbirlerini çok iyi

tanımlarını ve doğru evlilik kararları vermelerini sağlayan sosyal bir süreçtir (Özğüven, 1997). Yetişkinlikte romantik ilişkilerin gelişiminin, sürdürülmesinin, sona erdirilmesinin ve şekillenmesinin nasıl gerçekleştiğini anlamak için bebeklik dönemindeki bağlanma stilleri incelenmelidir (Hazan ve Shaver, 1987). Bu değişkenlere dayalı olarak bu araştırmanın yapılması ve katkı sağlanması, toplum ve literatür açısından oldukça önemlidir.

Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. 18 yaş ve üzeri 897 katılımcı ile sınırlıdır,
2. Sosyodemografik Bilgi Formu, Çocukluk Çağı Travması Ölçeği, Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II ve Romantizm ve Eş Seçim Tutum Ölçeği ile sınırlandırılmıştır.

Tanımlar

Bağlanma Stilleri: Bowlby'ye göre yetişkinlikte bağlanma stili; bebeklik, ergenlik ve gençlik dönemlerinde bireyde oluşmuş bağlanma stiline devamı olduğu için bağlanma, “beşikten mezara” uzanan bir yapı olarak görülmektedir (Bowlby, 1969).

Bağlanma: İnsanların bağlanma süreçlerinin çevre ile temaslarının bir sonucu olarak geliştiğini, yakın bağlantılarını sürdürdüğünü ve devam etmesini sağladığını ve belirli davranış kalıplarının bir sonucu olarak kurulduğunu savunan bir hipotezdir (Bowlby vd., 1989).

Çocukluk Çağı Travması: Çocukluk çağı travması, çocukluk veya erken yetişkinlik döneminde meydana gelen duygusal istismar, cinsel istismar, fiziksel istismar, duygusal ihmal ve fiziksel ihmali içeren geniş bir terimdir. Literatürde sıklıkla istismar ve ihmal fikri ile karakterize edilmektedir (Demirkapı, 2013).

Eş Seçimi: Eş seçimi, görme, tanışma ve birbirini tanıma ile başlayan ve flört, söz, nişan, nikah, düğün gibi aşamalardan geçen sosyal bir süreçtir (Özğüven, 1997).

Travma: DSM V'e göre travma, travmatik bir olaya doğrudan maruz kalma veya travmatik bir olaya tanık olma, bir aile üyesinin veya yakın çevrenin travmatik bir olaya doğrudan maruz kaldığını bilme veya travmatik olayın hoş olmayan

yönlerine yoğun bir şekilde sık maruz kalma şeklinde gerçekleşen; bir kişinin ölüm veya ölüm tehdidiyle karşı karşıya kalması, ciddi şekilde yaralanması veya cinsel şiddete maruz kalmasıdır (APA, 2013).

BÖLÜM II

Kavramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

Çocukluk Çağı Travmaları

Helfer ve Kempe (1972), çocukların travmalarını ilk araştıran kişiler olarak kabul edilmektedir. Çocukların yaşadığı zorlukları, "çocuğun bakımından sorumlu ailelerin veya bireylerin görevlerini yerine getirmemeleri veya çocuğa gereken önemi vermemeleri nedeniyle çocukların yaşadıkları sorunlar" olarak tanımlamaktadırlar. Ayrıca bu çocukların ihmali cinsel, duygusal, fiziksel bozukluklar ve eğitimin önemsizliğinden kaynaklanan sorunlar gibi alt aşamalara ayırmışlar ve bu endişeleri daha ayrıntılı olarak araştırmışlardır (Korut, 2011).

Çocukların istismarı ve ihmali kesin bir düzene tabidir. Çeşitli insanlar ve çalışma metodolojileri tarafından çeşitli alanlarda bir kelime kavramı olarak araştırılmıştır. Bu kavram üzerine yapılan çalışmalardan sosyal alanda Çalışıyor olanlar, çocuk ihmal ve istismarında kimin veya kimlerin sorumluluğunun bilincinde olduğunu araştırmıştır. Sağlık alanındaki çalışmalar, tıbbi konularda hakkında araştırma yapmayı ve bedensel bozuklukları incelemeyi içermektedir. Hukuk ve güvenlik konularında yapılan araştırmalarda bu olayların masumiyetine ve suçluluğuna dikkat çekilmiştir. Çocuk ihmal ve istismarının kaynağına ve daha sonra araştırılan prosedürlere ve klinik belirtilere bağlı olarak farklılıklar vardır (Polat, 2001).

Onsekiz yaş ve altındaki çocukların bakım, eğitim, beslenme, gözetim gibi ihtiyaçlarını göz ardı etmek ihmal; bu çocuklara zihinsel, sosyal, fiziksel ve duygusal şiddet uygulamak istismar olarak adlandırılmaktadır (Zeytinoğlu, 1999).

Çocuk ihmal ve istismarı üzerine çalışmalar yapan Güler vd. (2002) tarafından çocuk ihmal ve istismarı ailelerinin ya da bakım verenlerinin çocukların sağlığına zarar veren, duygusal, fiziksel, zihinsel ve sosyal gelişimlerini engelleyen davranışlar sergilemeleri şeklinde tanımlanmaktadır. Ayrıca, tüm bu olumsuz faktörler, çocukların önemli sağlık problemleri ve gelecekte sorunlar yaşamasına katkıda bulunmaktadır.

Erginer'in (2007) çocuklara yakın kişiler, aileler ve okul yöneticileriyle yaptığı araştırmaya göre, çocuk istismarı ve ihmali etkileyen en kritik davranışlar şunlardır:

- Çocuğun sağlığına dikkat edilmemesi,

- Çocuğun kendini güvende hissetmemesi,
- Çocuğun yaşadığı ortamın temizliğine özen gösterilmemesi,
- Çocuğun kılık-kıyafetiyle ilgilenilmemesi,
- Çocuğun beslenmesinin yeterince karşılanmaması,
- Çocuğun fiziksel şiddet görmesi,
- Çocuk olmadan önce ailenin gerekli önlemleri almaması.

Şenkal'a (2013) göre çocuğa yönelik kötü tutumlar, aileler ve çocuğun bakımından sorumlu kişiler tarafından kasıtlı veya kasıtsız olarak uygulanan, kabul edilebilir normlara aykırı nitelikte olan ve çocuklara duygusal veya fiziksel olarak zarar verme olasılığı yüksek olan olumsuz tutumları içermektedir.

Çocukluk Çağı Travma Türleri

Dünya Sağlık Örgütü'nün incelediği raporlarda aile travmaları ile ilgili bir bölüm bulunmaktadır. Buna göre, çocuğun travmatik deneyimleri, kendisine bakan veya bakımından sorumlu olan kişilerin uyguladığı kötü muameleden kaynaklanmaktadır. Bu çocuk istismarları dört alt grupta incelenmektedir (DSÖ, 2002).

Fiziksel İstismar

Pelcovitz vd. (2000) yaptıkları çalışmalar sonucunda, fiziksel istismar ile ilgili çok farklı tanımlamanın olmasının yanında bu konudaki genel görüşün çocuğun sağlık açısından olumsuz etkilendiği ve vücudunda yaralanmalara neden olduğunu dile getirmişlerdir. Fiziksel istismar genel olarak sigara izi yanıklarına, morluklara, kırıklara ve iç kanamalara ve neden olmaktadır.

Dünya Sağlık Örgütü fiziksel istismarı “ailelerin veya bakım verenlerin kasıtlı olarak çocuğun vücuduna uyguladığı, çocuğun gelişimini ve saygınlığını bozan ve sağlığını kötü etkileyen fiziksel eylemler” olarak tanımlamaktadır (Şenkal, 2013).

Çocuklara zarar veren sarsma, yakma, zehirleme, tekmeleme, boğazını sıkma, dövme ve yaralama gibi çeşitli fiziksel davranışlar bulunmaktadır. Öfke dışı vurumu, otorite kurmaya çalışma ve ceza verme çocuklara yönelik aile içi şiddete neden olan faktörler arasında yer almaktadır. Anne babalar üzüldüklerinde bebeklerini şiddetle sallama davranışı sergileyebilmektedirler. Bu davranış bebeklerde ciddi beyin hasarı

ve beyin kanamasına yol açabilmektedir. Basit yaralanmaların (kafatası kırıkları vb.) haricinde, bir yaşıml altındaki bebeklerde şiddetli kafa içi ezilmelerin yüzde 95'ine ve tüm kafatası ezilmelerinin yüzde 64'üne fiziksel istismar neden olmaktadır (Kara vd., 2004).

Duygusal İstismar

Çocuk istismarının bir başka çeşidi de duygusal istismardır. Duygusal istismar, ailelerin veya bakım verenlerin çocuklar üzerinde bıraktığı olumsuz duygusal, zihinsel ve davranışsal izlerdir. Burada çocukları karanlık bir tuvalete kilitlemek veya aç bırakmak gibi zararlı cezalar uygulanmaktadır. "Başka çocukların annesi (babası) olacağım" veya "Seni sevmiyorum" gibi cümleler çocuk üzerinde yıkım etkisi yaratabilmektedir. Duygusal istismar bazı durumlarda sözlü veya ruhsal istismar olarak adlandırılmaktadır (Budak, 2000).

Çocuğun ailesi veya onun bakımından sorumlu olanlar, çocuğun büyümesi için gerekli olan bakım ve koruma görevlerini yeterince yerine getiremezse, çocuk toplumda psikolojik ve sosyal açıdan zararlı davranışlar sergileyebilmektedir. Çocuklara en ciddi zararı veren ve tespit edilmesi en zor olan istismar şekli duygusal istismardır (Polat, 2001).

Cinsel İstismar

Cinsel istismar, olgun yetişkinlerin kendi cinsel isteklerini tatmin etmek için daha küçük, gelişim çağı içerisindeki kişilere veya çocuklara uyguladıkları cinsel davranıştır. Cinsel istismar, çocuklarda ruhsal travmanın en ağır şeklidir ve çocukların korkudan dolayı sakladıkları önemli bir olaydır. Çocuklara yaklaşmak, onlar hakkında söylentiler çıkarmak, dokunarak onları rahatsız etmek ve hatta tecavüz etmek gibi çeşitli eylemler olarak kendini göstermektedir (Korut, 2011).

Topçu (1997), bu olayı kısaca çocuk ile kendinden yaşça büyük biri arasında çocuğun iradesi dışında gerçekleşen cinsel saldırılar olarak açıklamaktadır. Bu cinsel istismarların çoğunluğu kızlara yönelik olsa da erkek çocuklara yönelik cinsel istismar vakaları da bulunmaktadır. Kız çocuklarına yönelik cinsel istismarlar erkek çocuklara yönelik cinsel istismara göre daha fazla duyulmaktadır (Ayan, 2013).

İhmal

Çelik'e (2009) göre ihmal, çocuğa bakmaktan sorumlu olan kişilerin çocuğun beslenme, sağlık, giyim, duygusal ve sosyal gereksinimlerini karşılamaması sonrası ortaya çıkan bir durumdur. İhmal, doğası gereği duygusal veya fiziksel olarak gerçekleşebilmektedir.

İhmal ve istismar karşılaştırıldığında, aradaki fark istismarın daha etkili, ihmalin ise daha tutuk bir davranış olmasıdır. İhmal, çocuğun sağlık veya sosyal sorunları gibi güçlüklerini önemsememek ya da sorun olarak görmemek olarak tanımlanmaktadır (Topbaş, 2004).

Eş Seçimi

Eş seçimi, bir insanın hayatında verebileceği en önemli kararlardan biridir. Sosyal bir süreç olan eş seçimi, kadınla erkeğin evlenmeden önce birbirini iyi tanımasını ve evlilikle ilgili doğru kararlar alınması olasılığını artıran bir durumdur (Özgüven, 1997).

Eş seçimi insanın hayatında oldukça önemli bir yer tutmaktadır (Kasapkara ve Kasapkara, 2014). Doğru eş seçiminin, evlilik uyumu ve doyumunu üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Evlilik uyumunun, eşlerin ve diğer aile üyelerinin ruh sağlığı, kişilik özellikleri ve sosyal ilişkileri üzerinde etkisi vardır (Kalkan, 2012). Uzun süredir varlığını sürdüren ve önemli değişimlere uğrayan aile ve evlilik kurumu; sosyal kültürü geliştiren ve nesiller arası aktarımını sağlayan en köklü sosyal kurumdur. Diğer insanlarla kurulan ilişkiler, hayatı daha anlamlı kılmak için çok önemlidir. Evlilik ise çeşitli görev ve beklentilere sahip olması bakımından diğer ilişki türlerinden farklıdır. Bireyler, cinselliklerinin toplum tarafından kabul edilmesini, çocuk yaparak soyunu devam ettirebilmek, kendilerini güvende hissetmek, sevmek ve sevilme için evliliği seçmektedir (Efe, 2013). Bireylerin yaşam biçimleri, eğitim düzeyleri, sosyal sınıfları, görüşleri, statüleri ve aile kökenleri, eş seçiminde çok boyutlu unsurları bünyesinde barındıran ve gelecek için önemli bir karar olan eş seçiminde onları yönlendirmektedir (Özgüven, 2001).

Teknolojinin gelişmesiyle başlayan modernleşme süreci, gençlerin eş seçme eğilimlerinin geçmişe göre farklılık göstermesine yol açmış ve bu durum uyum zorluklarını ve anlaşmazlıklarını da beraberinde getirmiştir. Aileler, toplumsal cinsiyet rollerine dayalı ve geleneksel aile yapılarını vurgulayan evlilikler beklerken, gençler, özellikle kızlar, evlenecekleri kişi konusunda seçici davranmakta ve modern

standartlara göre evlenmeyi seçmektedir (Bacanlı, 2001; Yıldırım, 2007; Keklik, 2011).

Karmaşık bir seçim süreci olan evlilik sürecinde bireyler çeşitli özelliklerini değerlendirerek eşlerine karar vermektedirler (Tüzemen ve Özdaoğlu, 2007). Partnerini kişilik özelliklerine, fiziksel durumuna, mesleğine ve ideolojik görüşlerine göre seçen bireylerin sağlıklı bir ilişki yaşayabilmeleri için diğer kişiyle uyum içinde olması gerekmektedir (Onbaş, 2007). Evlenen insanlar ekonomi, sosyalleşme ve psikoloji açısından daha kaliteli bir yaşam sürebilmektedir. Evlilik, insanların daha mutlu hayatlar yaşamalarına ve genel yaşam kalitelerini iyileştirmelerine yardımcı olabilmektedir. Sağlıklı bir evlilik, ekonomik, sosyal ve psikolojik boyutlarda daha düzgün bir yaşam sürülmesine, bireylerin mutluluk ve doyuma ulaşmasına yardımcı olabilmektedir (Çağ ve Yıldırım, 2013).

Buunk ve Solano'ya (2010) göre evlilikte yaşamsal sayılan bazı özelliklerin farklılaşması sonucunda aileler ve gençler arasında anlaşmazlıklar ortaya çıkabilmektedir. Araştırmaya göre, genç bireyler eş seçerken daha çok genetik özelliklerle, aileler ise çocuklarının geleceği için finansal fırsatlarla ilgilenmektedir.

Evlilik doyumunun sağlanabilmesi için doğru eş seçimi çok önemlidir (Bilen, 2004). Eş seçimi bireyin gelecek yaşantısını ve toplumdaki varlığını etkilerken, bireyler gelecekte kiminle yaşayacağını ve kimden çocuk sahibi olacağını belirlemektedir (Yıldırım, 2007).

Diğer ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de evlenen milyonlarca kişinin bir kısmı bunu bilinçli olarak yaparken, bir kısmı da bunu olağan bir durum olarak algılayıp evliliğin önemini ve işlevini anlamadan evlenmektedir. Sağlıklı bir evlilik için kriterlerden biri de evlenecek kişinin kronolojik olgunluğa ulaşmasıdır. Bireyler yaş aldıkça değer yargıları değişime uğrayabilmekte ve uygun olgunluk kazanmayan kişilerin evliliklerinde sorunlar ortaya çıkabilmektedir. Türk toplumunda değerleri henüz oluşmamış bireylerin aile büyüklerinin desteğiyle evlenmeleri sonucunda evliliklerinde sorunlar ortaya çıkabilmektedir (Bilen, 2004).

Eş Seçimini Etkileyen Faktörler

Aile Onayı ve Görücü Usulü

Demir ve Fışıloğlu (1999), yalnızlık ve evlilik uyumu arasındaki ilişkiyi saptamak için yaptıkları çalışmada, kendi seçtikleri kişiyle evlenen bireylerin görücü

usulüyle evlenenlere göre evliliklerinde daha az sorun yaşadıkları sonucuna ulaşmışlardır.

Özgüven (2000) tarafından yapılan bir araştırmada, gençlerin planlı evliliğe karşı olduklarını, çalışmaya katılan kişilerin yüzde sekseninin evlenecekleri kişiyi kendileri seçmeleri gerektiğine, yüzde yirmisinin ise ailesinin veya başkalarının seçebileceğine inandıklarını belirtmişlerdir.

Anlaşarak Evlenme ve Flört

Ceylan'ın (1994) üniversite öğrencileriyle yaptığı araştırmaya katılan katılımcıların yarısından fazlası flört etmeye olumlu baktıklarını, evlenecekleri kişiyi seçmek istediklerini ve flört ettikleri kişiyle evlenmede bir sakınca görmediklerini dile getirmişlerdir. Bu durum, şimdiki gençlerin önceki üniversite öğrencilerinden farklı olarak eş adaylarını tanımaya istekli olduklarını ve flörtün daha çok yaygınlaştığını göstermektedir.

Cinsiyet

Cinsiyet kavramı geleneksel olarak eş seçiminde belirleyici bir faktör olmuştur. Erkekler kadınların fiziksel sağlığıyla daha çok ilgilenirken, kadınlar daha çok eş adaylarının ekonomik ve sosyal gücüyle ilgilenmektedir (Buss, 1999).

Bacanlı'nın (2001) üniversite öğrencileri ile eş seçiminde göz önünde bulundurulmuş kriterler üzerine yaptığı araştırmaya göre kadınlar ekonomik durum ve statü gibi özelliklerle ilgilenmekte ancak erkekler evlenecekleri kişinin doğurganlık özelliğini önemsemektedir. Ayaç ve Bayram'ın (2001) üniversite öğrencilerinin eş seçiminde başarılı olma kriterlerine ilişkin yaptıkları çalışmada kişilik ve sevgi özellikleri kızlar için ilk sıralarda yer alırken, erkekler için bu kriterler öncelik sırasına göre sevgi ve kişilik olarak sıralanmaktadır. Sosyal statü kriteri kız öğrencilerde beşinci sırada yer alırken, erkeklerde son sırada yer almaktadır. Kızlarda fiziksel görünüm kriteri son sırada yer alırken, erkekler için fiziksel özellik kriteri altıncı sırada yer almaktadır.

Sakall ve Curun (2001) romantik ilişkilerde kalıp yargılara yönelik tutumları ve bu tutumların cinsiyetle nasıl değiştiğini değerlendirmek için bir araştırma yapmışlardır. Kadınlar erkeklerin romantik ilişkilerde daha girişken olması gerektiğini dile getirirken, erkekler kadınların kabullenici ve erkeklerin baskın olması gerektiğini dile getirmektedirler.

Yaş

Sağlıklı bir ilişki ve evlilikte yaş faktörü oldukça önemlidir. Her insan farklı yaşlarda olgunlaşmaktadır. Evlilikle gelen tüm yükümlülüklerin üstesinden gelmek için bu olgunluk seviyesini elde etmek çok önemlidir. Tarım toplumları daha genç evlilik yaşlarını normal kabul ederken, sanayi toplumları daha büyük evlilik yaşlarını tercih etmektedir (Nazlı, 2014).

Toro-Morn ve Sprecher (2003) üniversite öğrencileriyle yaptıkları bir çalışmada erkeklerin evlenecekleri kişinin kendilerinden daha genç olmasını, kadınların ise evlenecekleri erkeklerin kendilerinden daha büyük olmasını arzuladıkları sonucuna ulaşmışlardır.

Ondaş'ın (2007) araştırmasına katılanların yarısından fazlası evlenecekleri kişinin kendilerinden büyük olmasının uygun bulmadığını belirtirken, Tütengil'in (1978) araştırmasına katılanların yarısından fazlası ise kadınların yaşça daha büyük olmasının evlilik sürecinde olumsuz sonuçlara yol açacağı için uygun olmadığını belirtmiştir.

Bağlanma Stilleri

Geliştirilen kuramlara göre, yetişkinlikte romantik ilişkilerin oluşumunun, sürdürülmesinin, sona erdirilmesinin ve şekillenmesinin nasıl gerçekleştiğini anlamak için bebeklikteki bağlanma süreçleri ele alınmalıdır (Hazan ve Shaver, 1987).

Yetişkin bağlanması üzerine Çalışıyor olan araştırmacılar, bağlanma stilleriyle bütünleşmiş zihinsel modellerin yapısını ve ilişkilerdeki çeşitli modellerin ilişki deneyimlerini anlamaya odaklanmışlardır (Weger vd., 2000; Akt., Kesebir vd., 2001). Bartholomew ve Horowitz, Bowlby'nin bağlanma teorisine ve içsel çalışma modeline dayanarak dört farklı bağlanma stili belirlemiştir (Kesebir vd., 2001). Bağlanma biçimini kısıtlarken iki kavram üzerinde yoğunlaşmışlardır. Bu kavramlar ise kişilik kendine yönelik ve başkalarına yönelik algısı olarak nitelendirilmiş ve bağlanma stillerinin kurulmasının temeli olarak tanımlanmıştır (Akt. Demir, 2019).

Bartholomew ve Horowitz'e (1991) göre bağlanma stilleri güvenli, saplantılı, kayıtsız veya korkulu olarak sınıflandırılmaktadır. Güvenli bağlanma stiline sahip bireyler, kendileri ve başkaları hakkında olumlu algılara sahip olmaktadır. Sevilebilir olduklarına ve diğerlerinin güvenilir, destekleyici ve iyi niyetli

olduklarına dair iyimser beklentileri bulunmaktadır. Bu özellikler sayesinde hem özerk kalabilmekte hem de başkalarıyla yakınlık kurabilmektedirler (Bartholomew ve Horowitz, 1991).

Bartholomew ve Horowitz'ın (1991), yetişkin bağlanma kuramlarının içindeki iki boyut üzerinden tanımladıkları dörtlü bağlanma stillerine odaklandıkları görülmektedir. Model alan bireyler, kendileri ve başkaları hakkındaki olumlu ve olumsuz inançlarına dayalı olarak dört bağlanma biçimi kurmaktadır. Başka bir deyişle, bağlanma türleri benlik modelleri kadar dışsal modeller tarafından da adlandırılmaktadır. Bireyin benliği olumlu ve olumsuz olmak üzere iki boyuta ayrıldığında dört ayrı bağlanma türü oluşmaktadır (Güngör, 2000: Akt. Morsünbül, 2014).

Yaşamın erken evrelerinde bakım veren ile kurulan ilişkinin kalitesi, güvenli, kaçına ve kaygılı bağlanma olarak üç farklı bağlanma stiliyle sonuçlanmaktadır (Bowlby, 1978). Hazan ve Shaver (1987), yetişkinlerin romantik ilişkilerinde ebeveynleriyle oluşturdukları bağlanma stiline benzer bir bağlanma örüntüsüne sahip olduklarını öne sürmüşler ve 14-82 yaş arasındaki kişilerin romantik ilişki deneyimlerini ve bağlanma biçimlerini araştırmışlardır. Analizlerde, ebeveynle geliştirilen bağlanma türü ile romantik ilişki partneri ile kurulan bağlanma stili arasında önemli benzerlikler bulunduğu görülmüştür (Hazan ve Shaver, 1987).

Bu bölümde romantik ilişkiler temelinde üç temel bağlanma stili ayrıntılı olarak incelenecektir.

Güvenli Bağlanma

Güvenli bağlanma, bakım verenin bebeğin fiziksel ve duygusal gereksinimlerini uygun ve tutarlı bir şekilde karşılaması sonucunda gelişen bağlanma stilini ifade etmektedir (Bowlby, 1978). Bebeklerin yaşamın ilk dönemlerinde sık ve uygun şekilde beslenmeleri, ağladıklarında anneleri tarafından sakinleştirilmeleri ve bebeğin temel bir güven duygusu kazanması için yeterli fiziksel ve duygusal yakınlığa sahip olmaları hayati önem taşımaktadır. Tutarlılık, güvenli bağlanmanın gelişimi için, bebeğin taleplerini uygun bir şekilde ele almak için gereklidir. Bebeğin taleplerini düzenli olarak karşılayamamak, kaygıya neden olacak ve bebeğin temel güven duygusunu bozacaktır (Bowlby, 1978). Güvenli bağlanan bebekler, anneleri onları uzun süre terk ettiğinde sıkıntı yaşamakta ancak annelerinin geri döneceğini

bildikleri için bir süre sonra bu kaygıyı kendi başlarına hafifletebilmektedirler (Ainsworth ve Bell, 1970; Bowlby, 1978).

Yaşamın ilk yılında oluşan bu güven duygusunun, bireyin yetişkinlik dönemindeki ilişkilerini etkilediği ve romantik ilişki partnerlerine karşı da benzer bir bağlanma örüntüsünü sürdürdüğü bilinmektedir (Hazan ve Shaver, 1987). Hazan ve Shaver (1987), bağlanma örüntüleri ile romantik ilişki eğilimleri arasındaki ilişkiyi incelerken, güvenli bağlanan yetişkinlerin romantik ilişkilerini doğru, dürüst, hoş ve güvenilir olarak nitelendirdiklerini bulmuşlardır. Çocuklukta oluşan temel güven duygusu yetişkinlik boyunca devam etmekte ve güvenli bağlananlar, insanların güvenilir olduğuna inandıkları için derin bağlantılar kurmaya daha hazır hale gelmektedir (Glasser, 2003; Hazan ve Shaver, 1987).

Kaygılı Bağlanma

Kaygılı bağlanma, bebeğin talepleri düzenli olarak karşılanmadığında gelişen bağlanma stildir (Bowlby, 1978). Anne, bebeğin temel bakım ve sevgi ihtiyaçlarını tutarsız bir şekilde sağladığında, bebek kaygı yaşamaktadır (Ainsworth ve Bell, 1970). Bebek, ihtiyaçlarının karşılanıp karşılanmadığından emin olmadığında ayrılık kaygısı yaşamakta ve annesinden ayrıldığında kaygılı hissetmektedir. Annesinin dönüp dönmeyeceğinden emin olmayan bebek, annesi ona dönene kadar feryat etmeye ve bağırma devam ederken bu süre içinde bir yabancıyla karşılaştığında kaygısı artmaktadır (Ainsworth ve Bell, 1970).

Kaygılı bağlanan bebekler, annelerinden ayrılacaklarına inandıklarında endişelenerek annelerine yakın kalma eğiliminde bulunmakta ve annesi ile bir araya geldiklerinde itme vurma gibi davranışlarda bulunarak yakınlığı reddedilmektedirler (Berk, 2013). Benzer şekilde yabancıların olduğu bir alana girdiklerinde annelerine yakın olmak ve çevreyi araştırmaktan kaçınmak istemektedirler (Berk, 2013). Kaygılı bağlanan bireyler, yabancılara karşı olumsuz tutumlara sahip olmanın yanı sıra kendilerine ilişkin de kötü bir benlik algısına sahiptirler (Bartholomew ve Horowitz, 1991).

Kaçınan Bağlanma

Diğer bir bağlanma stili ise bebeğin annesiyle kurduğu ilişki ile bir yabancıyla kurduğu ilişki arasında bir ayrım olmaması şeklinde tanımlanan kaçınan bağlanmadır (Bowlby, 1978). Ainsworth ve Bell (1970), kaçınan bağlanan

bebeklerin annelerinden uzaktayken herhangi bir kaygı veya huzursuzluk belirtisi göstermediklerini ve annelerinin geri dönüşü konusunda endişe duymadıklarını keşfetmişlerdir. Kaçınan bağlanma stiline sahip bebeklerin bağlantı kurma dürtüsünden yoksun oldukları ve bu nedenle bağlanma figürü ile yabancı arasında ayırım yapmadıkları varsayılmaktadır (Berk, 2013). Bebeğin gereksinimlerinin uygun şekilde karşılanmamasının, kaçınan bir bağlanma stiliyle sonuçlandığı öne sürülmüştür (Bowlby, 1978). Başka bir deyişle, anne bebeğin temel bakım taleplerini karşılamadığında veya bunları tamamen karşılamayı reddettiğinde, bebek temel bir güven duygusundan yoksun olmaktadır. Temel sevgi ve bakım gereksinimlerini karşılayamayan bebeklerin içinde buldukları duruma alışarak kendi isteklerini karşılayabilen ve yakın ilişkilerinde kaçınan davranışlar sergileyen yetişkinler haline geldiklerine inanılmaktadır (Cassidy ve Kobak, 1988).

Yetişkin bağlanmasında anne ile kurulan bağlanma tipine benzer bir örüntü ortaya çıkmaktadır. Hazan ve Shaver'a (1987) göre kaçınan bağlanan insanların yakınlıktan korkmakta ve gerçek sevginin varlığına inanmamaktadırlar. Kaçınan bağlanan bireyler, güvenli ve kaygılı bağlananların aksine, başka bir kişiyle bağlantı kurma arzusu duymamakta ve romantik etkileşimlerinde oldukça mesafeli davranmaktadırlar (Mikulincer ve Shaver, 2007).

İlgili Araştırmalar

Aytaç ve Bayram (2001) üniversite öğrencilerinin iş ve eş seçiminde faydalı olabilecek parametreleri belirlemek amacıyla bir araştırma yapmışlardır. Uludağ Üniversitesi'nde son sınıfta okuyan öğrencilerle yürütülen araştırmada Analitik Hiyerarşi Süreci kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre, kadın katılımcıların %32'si evlenecekleri kişide "kişiliğin" önemli bir unsur olduğuna inanmaktadır. Bu unsurlar arasında "sevgi" yüzde 26 ile ikinci, "fiziksel nitelikler" ise yüzde 0,02 ile son sırada yer almaktadır. Aynı çalışmada erkek öğrenciler için eş seçiminde "sevgi" ana faktör iken, "kişilik" ikinci sırada yer almaktadır. Yine erkek öğrenciler eş seçerken en son dikkate aldıkları kriterin "sosyal statü" olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca erkek öğrencilerin ailelerin sosyoekonomik uyumluluğuna kız öğrencilere göre daha fazla değer verdikleri belirlenmiştir.

Stackert ve Bursik (2003), yetişkin bağlanma tarzlarındaki (güvenli, endişeli, kararsız veya kaçınmacı) bireysel varyasyonlar ile mantıksız inançlar ve mantıksız ilişkilerin onaylanması ve ayrıca ilişki mutsuzluğu arasındaki ilişkiyi araştırmıştır.

Araştırmaya toplam 118 erkek ve kadın üniversite öğrencisi katılmıştır. Güvensiz bağlanan insanlar (endişeli-kararsız veya kaçınan), güvenli yetişkin bağlanan insanlardan daha fazla ilişkiye özgü irrasyonel inançları desteklediği göstermiştir. Ayrıca, güvensiz bir yetişkin bağlanma stiline yanı sıra ilişkiye özgü mantıksız inançlara daha yüksek bir bağlanma, daha kötü ilişki doyumuyla güçlü bir şekilde bağlantılı bulunmuştur.

Berlin ve Dodge (2004) çocuklukta yaşanan istismar ve ihmal deneyimlerinin duygusal güvene yol açabileceği önermesi üzerine araştırma yapmışlardır. Araştırmacılara göre çocukluk çağı travmaları, bireyde bir değersizlik şeması oluşturarak ilişkilerinde birbirlerine bağımlı olmalarına ve bağımlılık geliştirmelerine neden olabilmektedir. Araştırmanın bulgularına göre çocuklukta duygusal ihmal ve istismar ile ilişki bağımlılığı arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Başka bir araştırmaya göre, fiziksel istismar yüksek gelirli ülkelerdeki çocukların yüzde 4-16'sını etkilerken, psikolojik istismar her on çocuktan birini etkilemektedir (Gilbert vd., 2009).

Reyome ve Ward (2010), çocukluk çağı travmalarının ilişki bağımlılığı ve kendini susturmaya aracılık etmedeki etkisini araştırdıkları bir çalışma yapmışlardır. Araştırma bulguları, ilişki bağımlılığı ile çocukluk çağı travmalarının alt boyutlarından biri olan duygusal istismar puanı arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca, ilişki bağımlılığı ile çeşitli faktörler arasındaki ilişkiyi analiz eden bir çalışmada, ilişki bağımlılığı ile benlik saygısı arasında olumsuz bir önemli ilişki tespit edilmiştir.

Pishva ve Besharat (2011) yaptıkları çalışmada, Tahran Üniversitesi'nden 461 İranlı öğrencide (204 erkek ve 257 kız) bağlanma stilleri ile olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilik yönleri arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Elde edilen bulgulara göre, güvenli bağlanma tipinin pozitif mükemmeliyetçilik ile pozitif, negatif mükemmeliyetçilik ile negatif ilişkili olduğu görülmüştür. Kaçınan ve kararsız bağlanma stiline sahip bireylerin ise pozitif mükemmeliyetçilik ile negatif, negatif mükemmeliyetçilik ile pozitif bir ilişkisi bulunmaktadır.

Özteke (2015) yaptığı araştırmada üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde bağlanma, eş seçimindeki sınırlayıcı inançlar ve beden imajıyla baş etme yöntemlerini mükemmeliyetçiliği yordama açısından incelemiştir. Ölçekler Konya'da Necmettin Erbakan Üniversitesi'nde yapılan araştırmada 238 kız ve 166 erkek olmak

üzere toplam 404 katılımcıya uygulanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre eş mükemmeliyetçiliği, bağlanma stilleri alt boyutlarından kaçınma ile kaygı arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

Uğur'un (2017), heteroseksüel çiftlerde çift uyumu ile bağlanma stili, romantizm ve eş seçimi tutumları arasındaki ilişkiyi araştırdığı çalışmasının örneklemini 100 kadın ve 100 erkekten oluşmaktadır. Araştırma sonucunda kadın ve erkek katılımcıların puanları karşılaştırıldığında Romantik ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği'nin çaba göstermeme alt boyutundan alınan puan ile Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri'nde yer alan kaygılı bağlanma stiline göre değişiklik gösterdiği saptanmıştır. Araştırmada elde edilen bir diğer bulgu, erkek katılımcıların ilişkilerinde kadın katılımcılara göre daha uyumlu olduklarını göstermektedir. Kadın katılımcılar ise erkek katılımcılara göre daha fazla çaba harcamama alt boyutu puanlarına sahiptir. Erkeklerin kadınlara göre kaygılı bağlanmaya daha yatkın olduğu bulunmuştur.

Yapılan araştırmaya göre, çocukluk çağı travması, bireyin daha sonraki yaşamlarında kişilik özelliklerini ve sosyal işlevlerini etkileyen psikososyal strese karşı savunmasızlığını artırmaktadır. Fiziksel, duygusal ve cinsel istismar çocukluk çağı travmalarına örnektir (Bossé vd., 2018).

Korunur (2020), çalışmasında üniversite öğrencilerinin eş seçim kriterleri, bağlanma stilleri ve kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi ve ayrıca katılımcıların eş seçim kriterlerinin demografik faktörlerinin yordayıcı derecesini araştırmıştır. Ölçekler Tunceli Munzur Üniversitesi'nde 229 kadın ve 152 erkek katılımcı ile 381 kişi üzerinde uygulanmıştır. Çalışma, eş seçimi ile kişilik ölçeği alt boyutlarından dışadönüklük puanları arasında olumlu bir ilişki olduğunu ortaya çıkarmıştır. Üniversite öğrencilerinin eş seçimlerinin cinsiyete göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

BÖLÜM III

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada yetişkenlerde medeni durum açısından çocukluk çağı travması ve eş seçimi ve bağlanma stillerinin incelenmesi amacıyla ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Bu araştırma nicel bir araştırmadır. İlişkisel tarama modeli, iki veya daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını veya derecesini belirlemeyi amaçlayan yöntemdir (Karasar, 2007).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, 2022-2023 yılında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyet’inde ikamet eden kişilerden oluşturulmuştur. Araştırmanın örnekleme ise kota örnekleme yolu ile seçilen 18 yaş ve üzeri 897 kişiden oluşmaktadır. Bu örnekleme yönteminde, önce evrenin alt grupları belirlenerek, daha sonra her bir alt gruptan örnek alınacak kota hesaplanarak ve son olarak bu kotaya göre her alt gruptan ulaşılması kolay kişiler seçilerek örnekleme elde edilir (Gravetter ve Forzano, 2012). Katılımcıların tanıcı özellikleri tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 2.

Katılımcıların tanıtıcı(kişisel)özelliklerine göre dağılımı

	Sayı (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Erkek	632	70,46
Kadın	265	29,54
Medeni Durum		
Bekar	674	75,14
Evli	191	21,29
Boşanmış	32	3,57
Eğitim düzeyi		
Lise ve altı	126	14,05
Üniversite	589	65,66
Lisansüstü	182	20,29
Çalışma durumu		
Çalışıyor olan	399	44,48
Çalışmıyor olan	498	55,52
Gelir düzeyi		
Gelir giderden az	231	25,75
Gelir gidere denk	507	56,52
Gelir giderden fazla	159	17,73
En uzun süreyle yaşanılan yer		
Köy ya da kasaba	133	14,83
İlçe	286	31,88
Şehir ya da Büyükşehir	478	53,29
Aile tipi		
Çekirdek aile	676	75,36
Geniş aile	176	19,62
Parçalanmış aile	45	5,02
Anne-baba birliktelik durumu		
Birlikte	754	84,06
Boşanmış/Ayrı	61	6,80
Biri vefat etmiş	82	9,14

Tablo 1.

Katılımcıların tanıtıcı(kişisel)özelliklerine göre dağılımı (Devam)

	Sayı (n)	Yüzde (%)
Annesinin eğitim seviyesi		
Okur-yazar	92	10,26
İlkokul	319	35,56
Ortaokul	154	17,17
Lise	204	22,74
Üniversite	128	14,27
Babasının eğitim seviyesi		
Okur-yazar	41	4,57
İlkokul	236	26,31
Ortaokul	185	20,62
Lise	243	27,09
Üniversite	192	21,40
Çocuğu olma durumu		
Evet	155	17,28
Hayır	742	82,72
Evliliğin hangi yolla gerçekleşmesine ilişkin görüş		
Görücü usulüyle	47	5,24
Flörtüyle birlikte karar vererek	745	83,05
Tanışarak, ailelerin karar vermesiyle	105	11,71
Ebeveynlerin evlilik modeli		
Görücü usulüyle	414	46,15
Flörtüyle birlikte karar vererek	316	35,23
Tanışarak, ailelerin karar vermesiyle	167	18,62
Çocukluğunda bir travma yaşama		
Evet	156	17,39
Hayır	741	82,61
Çocuklukta aile bireylerinde fiziksel bir hastalığa tanıklık etme		
Evet	209	23,30
Hayır	688	76,70
Çocuklukta aile bireylerinde psikolojik bir hastalığa tanıklık etme		
Evet	160	17,84
Hayır	737	82,16
Şu anda herhangi bir psikolojik/psikiyatrik destek alma		
Evet	60	6,69
Hayır	837	93,31

Tablo 1’de katılımcıların tanıtıcı(kişisel)özelliklerine göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 1 değerlendirildiğinde, araştırmaya dahil olan bireylerin %70,46'sının erkek, %29,54'ünün kadın olduğu, %75,14'ünün bekar, %21,29'unun evli, %3,57'sinin boşanmış olduğu, %14,05'inin eğitiminin lise mezunu ve ya daha alt seviyede olduğu, %65,66'sının üniversite mezunu, %20,29'unun lisansüstü mezunu olduğu, %44,48'inin çalışıyor, %55,52'sinin çalışmıyor olduğu, %25,75'inin gelirinin giderinden az olduğu, %56,52'sinin gelirinin giderine denk olduğu, %17,73'ünün gelirinin giderinden fazla olduğu, %14,83'ünün en uzun süre Köy ya da kasabada yaşadığı, %31,88'inin en uzun süre ilçede, %53,29'unun en uzun süre şehir/büyükşehirde yaşadığı, %75,36'sının aile tipinin çekirdek aile, %19,62'sinin aile tipinin geniş aile, %5,02'sinin aile tipinin parçalanmış aile olduğu, %84,06'sının anne-babasının birlikte olduğu, %6,80'inin anne-babasının boşanmış/ayrı olduğu, %9,14'ünün anne veya babasından birinin vefat etmiş olduğu belirlenmiştir.

Araştırma kapsamındaki bireylerin %10,26'sının annesinin okur/yazar olduğu, %35,56'sının annesinin ilkokul mezunu, %17,17'sinin annesinin ortaokul mezunu, %22,74'ünün lise mezunu, %14,27'sinin annesinin üniversite mezunu olduğu, %4,57'sinin babasının okur/yazar olduğu, %26,31'inin babasının ilkokul mezunu, %20,62'sinin babasının ortaokul mezunu, %27,09'unun babasının lise mezunu ve %21,40'ının babasının üniversite mezunu olduğu görülmüştür. Katılımcıların %17,28'inin çocuk sahibi olduğu, %82,72'sinin çocuk sahibi olmadığı, %5,24'ünün evliliğini görücü usulü gerçekleştirdiği, %83,05'inin evliliğini flört ederek karşılıklı karar vererek gerçekleştirdiği, %11,71'inin evliliğini tanışarak, ailelerin karar vermesi ile gerçekleştirdiği görülmüştür. Katılımcıların ebeveynlerinin evlilik modelleri değerlendirildiğinde, %46,15'inin görücü usulü, %35,23'ünün flört ederek karşılıklı karar vererek, %18,62'sinin tanışarak ailelerin karar vermesi ile evlendiği görülmüştür. Katılımcıların %17,39'unun çocukluğunda bir travma yaşadığı, %82,61'inin çocukluğunda bir travma yaşamadığı, %23,30'unun çocukluğunda aile bireylerinde fiziksel bir hastalığa tanıklık ettiği, %76,70'inin çocukluğunda aile bireylerinde fiziksel bir hastalığa tanıklık etmediği, %17,84'ünün çocukluğunda aile bireylerinde psikolojik bir hastalığa tanıklık ettiği, %82,16'sının çocukluğunda aile bireylerinde psikolojik bir hastalığa tanıklık etmediği, %6,99'unun şu anda bir psikolojik/psikiyatrik destek aldığı, 93,31'inin şu anda herhangi bir psikolojik/psikiyatrik destek almadığı belirlenmiştir.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak Aydınlatılmış Onam ve Bilgilendirme Formu, Sosyodemografik Bilgi Formu, Çocukluk Çağı Travması Ölçeği, Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II ve Romantizm ve Eş Seçim Tutum Ölçeği kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından oluşturulmuş ve kişilerin demografik özellikleri ile ilgili soruları içeren bir formdur. Bu form aracılığıyla istenen kişisel bilgiler araştırmacı tarafından katılımcılardan toplanmıştır. Demografik bilgi formunda katılımcıların cinsiyet, yaş, medeni durumu, eğitim durumu, çalışma durumu, romantik ilişki durumu gibi sorularına cevap vermeleri istenmiştir.

Çocukluk Çağı Travması Ölçeği (ÇÇTÖ)

Bernstein ve ark. tarafından geliştirilen bu değerlendirme aracı üç tanesi travmanın minimizasyonunu ölçen maddeler olmak üzere toplam 28 sorudan oluşmaktadır. Bu ölçek ile çocukluk çağı cinsel, fiziksel, emosyonel (duygusal) istismarı ve emosyonel ve fiziksel ihmalini konu alan beş alt puan ile bunların birleşiminden oluşan toplam puan elde edilmektedir. Ölçeğin Türkçe geçerlilik ve güvenirlik çalışması 2012 yılında Şar ve arkadaşları tarafından yapılmıştır. CTQ puanlarının hesaplanmasında önce olumlu ifadelerden (madde 2,5,7,13,19,26,28) elde edilen puanlar ters çevrilir (örneğin 1 puan 5 puana, 2 puan 4 puana döndürülür). Beş alt puanın toplamı CTQ toplam puanını verir. Ölçeğin iç tutarlılığını gösteren Cronbach alfa değeri bütün deneklerden oluşan grup için (N=123) 0,93 olarak bulundu. Gutmann yarım test katsayısı ise 0,97 oldu. Bu grupta, her bir sorunun puanı ile o soru dışta tutularak belirlenen ortalama CTQ puanı arasında Pearson korelasyon katsayısı hesaplandı. Madde 4 ($r=0,17$) dışında tüm sonuçlar 0,30 üzerinde ve çoğu 0,50'nin üzerindedir.

Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri II (YİYE-II)

Fraley vd. (2000), tarafından geliştirilen 18 kaygı ve 18 kaçınma içeren boyutları ölçen toplam 36 maddeden oluşmaktadır. 7 puanlık bir ölçekte, katılımcılardan her bir maddenin romantik ilişkilerdeki duygu ve düşüncelerini ne oranda yansıttığını değerlendirmeleri istenmiştir. Maddenin romantik ilişkilerinde

duygu ve düşüncelerini yansıttığı (1=kesinlikle katılmıyorum, 7=tamamen katılıyorum).Her katılımcının kaygı ve kaçınma özelliği puanları, ilgili boyutları tek tek ölçen maddelerin toplanması ve ortalamalarının hesaplanmasıyla elde edilmiştir. Alanında uzman üç profesyonelin ölçekleri ayrı ayrı Türkçe'ye çevirmesiyle tek bir çeviri üzerinde anlaşmaya varılmıştır. Her iki dilde de akıcı bir yüksek lisans öğrencisi tarafından İngilizce'ye çevrilmiştir. Yapılan karşılaştırmalar sonucunda farklılıklar giderilmiş ve ölçeğe son şekli verilmiştir. Ölçeğin iki alt boyutu olan kaçınma ve kaygı, Cronbach alfa değerleri sırasıyla.90 ve.86 ile yüksek düzeyde bir iç tutarlılık sergilemektedir.

Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği (RESTÖ)

REST ölçeği eş seçimi konusundaki sınırlandırıcı inançları ölçmek için Cobb, Larson ve Watson (2003) tarafından geliştirilmiştir. 32 maddeden oluşmakta ve 7'li Likert tipi "Oldukça Katılmıyorum (1), "Oldukça Katılıyorum (7)" arasında değişen bir dereceleme göre cevaplandırılmaktadır. Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği Güngör vd. tarafından 2011 yılında Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek 5 basamaklı likert tipi ve 28 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı $\alpha=.65$ 'dir.Alt ölçeklerin Cronbach-alfa katsayıları da 'yalnız ve tek doğru'boyutunun iç tutarlık katsayısı $\alpha=.40$ 'aşk yeterli' boyutunun $\alpha=.62$, 'beraber yaşama' boyutunun $\alpha=.98$ 'dir. Tam güven boyutunun $\alpha=.63$, 'idealleştirme' alt boyutunun $\alpha=.56$, 'çaba göstermeme' boyutunun $\alpha=.33$ ve 'zıt kutuplar' boyutunun katsayısı ise $\alpha=.71$, olarak bulunduğu görülmüştür (Güngör vd., 2011).

Veri Analizi

Araştırma verileri istatistiksel olarak Statistical Package for Social Sciences (SPSS) 26.0 yazılımında analiz edilmiştir.

Katılımcıların Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeğine(RESTÖ) verdikleri yanıtların güvenilirlikleri Cronbach Alfa testiyle incelenmiş olup, alfa değeri Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği için 0,747 ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri için 0,874 ve Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği için 0,829 bulunmuştur.

Katılımcıların tanıtıcı(kişisel)özelliklerine göre dağılımının belirlenmesinde frekans analizi kullanılmış ve Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Yakın İlişkilerde

Yaşantılar Envanteri ve Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği puanlarına ait tanımlayıcı istatistikler gösterilmiştir.

Tablo 2.

Katılımcıların Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği puanlarının normallik testi

		Kolmogorov-Smirnov İstatistiği			Çarpıklık	Basıklık
		sd	p			
ÇÇTÖ	Duygusal İstismar	0,259	897	0,000*	0,896	2,034
	Fiziksel İstismar	0,390	897	0,000*	-1,428	0,944
	Fiziksel İhmal	0,232	897	0,000*	-1,114	0,451
	Duygusal İhmal	0,130	897	0,000*	-0,633	-0,303
	Cinsel İstismar	0,445	897	0,000*	0,538	0,665
	Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği	0,134	897	0,000*	-0,950	0,757
YİYE 2	Kaygılı Bağlanma	0,068	897	0,000*	0,468	-0,477
	Kaçınmacı Bağlanma	0,050	897	0,000*	-0,201	-0,592
	Beraber yaşama	0,096	897	0,000*	-0,143	-1,017
	Yalnız ve tek doğru	0,084	897	0,000*	0,120	-0,170
REST	Aşk yeterli	0,082	897	0,000*	-0,144	-0,487
	Çaba göstermeme	0,114	897	0,000*	-0,399	0,163
	İdealleştirme	0,137	897	0,000*	0,182	0,668
	Zıt kutuplar	0,144	897	0,000*	-0,209	-0,520
	Tam güven	0,141	897	0,000*	-0,723	0,015

* $p \leq 0,05$

Tablo 2. 'de katılımcıların Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği puanlarının normallik testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 2.'de gösterilen Kolmogorov-Smirnov testi sonuçlarına göre katılımcıların Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği puanlarının normal dağılıma uymadığı belirlenmiş ancak puanlara ilişkin çarpıklık-basıklık değerlerin düşük olmasından dolayı veri setinin normal dağılıma uyduğu kabul edilmiştir. Buna göre araştırmada parametrik hipotez testlerine yer verilmiştir. Yapılan karşılaştırmalarda bağımsız değişken 2 kategorili ise bağımsız örneklem t testi, 2'den daha çok kategoriden oluşuyorsa varyans analizi kullanılmıştır. varyans analizi sonuçlarına göre istatistiki açıdan önemli fark saptanmış ise farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemede Tukey testi uygulanmıştır. Katılımcıların Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği puanlarının arasındaki korelasyonlar Pearson testiyle incelenmiştir.

BÖLÜM IV

Bulgular

Tablo 3.

Katılımcıların Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği puanları

	N	\bar{x}	S	Min	Max
Beraber yaşama	897	12,40	4,92	4	20
Yalnız ve tek doğru	897	12,57	3,01	4	20
Aşk yeterli	897	12,51	3,90	4	20
Çaba göstermeme	897	13,15	3,42	4	20
İdealleştirme	897	12,57	2,52	4	20
Zıt kutuplar	897	9,81	2,95	4	19
Tam güven	897	14,73	3,96	4	20

Tablo 3’te araştırmaya dahil edilen bireylerin Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği puanları verilmiştir.

Tablo 3 değerlendirildiğinde, araştırma kapsamına alınan bireylerin Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeğine(RESTÖ) ait Beraber yaşama alt boyutundan ortalama $12,40 \pm 4,92$ puan, en küçük 4, en büyük 20 puan, Yalnız ve tek doğru alt boyutundan ortalama $12,57 \pm 3,01$ puan, en küçük 4, en büyük 20 puan, Aşk yeterli alt boyutundan ortalama $12,51 \pm 3,90$ puan, en küçük 4, en büyük 20 puan, Çaba göstermeme alt boyutundan ortalama $13,15 \pm 3,42$ puan, en küçük 4, en büyük 20 puan, İdealleştirme alt boyutundan ortalama $12,57 \pm 2,52$ puan, en küçük 4, en büyük 20 puan, Zıt kutuplar alt boyutundan ortalama $9,81 \pm 2,95$ puan, en küçük 4, en büyük 19 puan ve Tam güven alt boyutundan ortalama $14,73 \pm 3,96$ puan, en küçük 4, en büyük 20 puan aldıkları görülmüştür.

Tablo 4.

Katılımcıların cinsiyetine göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği (RESTÖ) 'nden alınan puanlarının karşılaştırılması

	Cinsiyet	N	\bar{x}	s	T	p
Beraber yaşama	Erkek	632	11,93	4,96	-4,506	0,000*
	Kadın	265	13,54	4,63		
Yalnız ve tek doğru	Erkek	632	12,66	2,99	1,453	0,146
	Kadın	265	12,34	3,06		
Aşk yeterli	Erkek	632	12,37	3,87	-1,745	0,081
	Kadın	265	12,86	3,94		
Çaba göstermeme	Erkek	632	13,19	3,44	0,563	0,574
	Kadın	265	13,05	3,38		
İdealleştirme	Erkek	632	12,72	2,54	2,870	0,004*
	Kadın	265	12,20	2,43		
Zıt kutuplar	Erkek	632	9,60	2,92	-3,333	0,001*
	Kadın	265	10,32	2,96		
Tam güven	Erkek	632	14,79	3,96	0,787	0,432
	Kadın	265	14,57	3,97		

* $p \leq 0,05$

Tablo 4'te katılımcıların cinsiyetine göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği puanları bağımsız örneklem için t testiyle karşılaştırılmıştır.

Tablo 4 değerlendirildiğinde, araştırma kapsamına alınan kişilerin cinsiyetlerine göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeğine (RESTÖ) ait Beraber yaşama, İdealleştirme ve Zıt kutuplar alt boyutlarından almış oldukları puanlar arasında istatistiki açıdan önemli seviyede farklılık bulunduğu tespit edilmiştir ($p \leq 0,05$). Kadın katılımcıların Beraber yaşama ve Zıt kutuplar alt boyutlarından almış oldukları puanlar, erkek katılımcıların Beraber yaşama ve Zıt kutuplar alt boyutlarından almış oldukları puanlardan istatistiki açıdan önemli seviyede yüksek, erkek katılımcıların ise İdealleştirme alt boyutundan almış oldukları puanlar, kadın katılımcıların İdealleştirme puanlarından istatistiki açıdan önemli seviyede yüksek hesaplanmıştır.

Tablo 5.

Katılımcıların yaşları ile Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği puanları arasındaki korelasyonlar

		Yaş
Beraber	r	-0,054
yaşama	p	0,104
Yalnız ve	r	-0,085
tek doğru	p	0,011*
Aşk yeterli	r	0,025
	p	0,462
Çaba	r	-0,024
göstermeme	p	0,466
İdealleştirme	r	0,036
	p	0,283
Zıt kutuplar	r	0,117
	p	0,000*
Tam güven	r	-0,176
	p	0,000*

* $p \leq 0,05$

Tablo 5'te katılımcıların yaşları ile Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği puanları arasındaki korelasyonlar verilmiştir.

Tablo 5 değerlendirildiğinde, araştırma kapsamındaki bireylerin yaşları ile Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeğine(RESTÖ) ait Yalnız ve Tek doğru puanları ve Tam güven puanları arasında negatif yönlü ve istatistiki açıdan önemli seviyede korelasyon olduğu görülmektedir ($p \leq 0,05$). Buna göre katılımcıların yaşlarının artması, Yalnız ve Tek doğru puanları ile Tam güven puanlarını istatistiki açıdan önemli seviyede azaltmaktadır. Katılımcıların yaşları ile Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeğine(RESTÖ) ait Zıt kutuplar puanları arasında pozitif yönlü ve istatistiki açıdan önemli seviyede korelasyon vardır ($p \leq 0,05$). Yaşları artan katılımcıların Zıt kutuplar puanları da pozitif yönde ve istatistiki açıdan önemli seviyede artmaktadır.

Tablo 6.

Katılımcıların medeni durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği(RESTÖ)'nden alınan puanlarının karşılaştırılması

	Medeni durum	n	\bar{x}	s	Min	Max	F	p	Fark
Beraber yaşama	Bekar	674	12,60	4,88	4	20	2,146	0,118	
	Evli	191	11,79	5,07	4	20			
	Boşanmış	32	11,97	4,80	4	20			
Yalnız ve tek doğru	Bekar	674	12,63	3,01	4	20	1,376	0,253	
	Evli	191	12,49	2,96	4	20			
	Boşanmış	32	11,75	3,25	6	18			
Aşk yeterli	Bekar	674	12,41	3,86	4	20	1,102	0,333	
	Evli	191	12,87	3,97	4	20			
	Boşanmış	32	12,66	4,16	6	19			
Çaba göstermeme	Bekar	674	13,19	3,31	4	20	0,445	0,641	
	Evli	191	13,09	3,71	4	20			
	Boşanmış	32	12,63	3,90	6	20			
İdealleştirme	Bekar	674	12,58	2,56	4	20	1,993	0,137	
	Evli	191	12,39	2,39	6	20			
	Boşanmış	32	13,34	2,38	9	18			
Zıt kutuplar	Bekar	674	9,72	2,93	4	18	1,894	0,151	
	Evli	191	10,03	2,98	4	19			
	Boşanmış	32	10,56	3,13	4	16			
Tam güven	Bekar	674	15,02	3,88	4	20	7,621	0,001*	1-2
	Evli	191	13,87	4,05	4	20			
	Boşanmış	32	13,63	4,40	5	20			

* $p \leq 0,05$

Tablo 6'da katılımcıların medeni durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği puanlarını Varyans analiziyle karşılaştırılmıştır.

Tablo 6 değerlendirildiğinde, araştırma kapsamındakilerin medeni durumlarına göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeğine(RESTÖ) ait Tam güven puanları arasında istatistiki açıdan önemli seviyede farklılık bulunduğu saptanmıştır ($p \leq 0,05$). Medeni durumu bekar olan katılımcıların Tam güven puanları, medeni durumu evli olan ve medeni durumu boşanmış olan katılımcıların Tam güven puanlarından istatistiki açıdan önemli seviyede yüksek bulunmuştur.

Tablo 7.

Katılımcıların eğitim durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği(RESTÖ)'nden alınan puanlarının karşılaştırılması

	Eğitim durumu	n	\bar{x}	s	Min	Max	F	p	Fark
Beraber yaşama	Lise	126	11,53	4,86	4	20	4,604	0,010*	1-3
	Üniversite	589	12,34	4,95	4	20			
	Lisansüstü	182	13,23	4,75	4	20			
Yalnız ve tek doğru	Lise	126	12,59	3,13	4	20	0,073	0,930	
	Üniversite	589	12,58	3,00	4	20			
	Lisansüstü	182	12,49	2,99	6	19			
Aşk yeterli	Lise	126	12,38	4,24	4	20	1,071	0,343	
	Üniversite	589	12,43	3,80	4	20			
	Lisansüstü	182	12,89	3,97	4	20			
Çaba göstermeme	Lise	126	12,52	4,16	4	20	5,124	0,006*	1-2
	Üniversite	589	13,09	3,27	4	20			
	Lisansüstü	182	13,76	3,23	4	20			1-3
İdealleştirme	Lise	126	12,72	2,28	8	20	0,764	0,466	
	Üniversite	589	12,49	2,56	4	20			
	Lisansüstü	182	12,70	2,54	7	20			
Zıt kutuplar	Lise	126	10,54	3,09	4	19	4,485	0,012*	1-2
	Üniversite	589	9,69	2,91	4	18			
	Lisansüstü	182	9,70	2,92	4	17			1-3
Tam güven	Lise	126	13,40	4,53	4	20	8,737	0,000*	1-2
	Üniversite	589	14,87	3,91	4	20			
	Lisansüstü	182	15,18	3,54	4	20			1-3

* $p \leq 0,05$

Tablo 7'de katılımcıların eğitim durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği puanlarını Varyans analiziyle karşılaştırılmıştır.

Tablo 7 değerlendirildiğinde, araştırma kapsamındaki eğitim düzeylerine göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeğine(RESTÖ) ait Çaba gösterme, Zıt kutuplar ve Tam güven puanları arasında istatistiki açıdan önemli seviyede farklılık bulunduğu görülmüştür ($p \leq 0,05$). Lise mezunu olan katılımcıların Çaba gösterme ve Tam güven puanları, üniversite mezunu olan ve lisansüstü mezunu olan katılımcıların Çaba gösterme ve Tam güven puanlarından istatistiki açıdan önemli seviyede düşük iken, lise mezunu olan katılımcıların Zıt kutuplar alt boyutundan almış oldukları puanlar, üniversite mezunu olan ve lisansüstü mezunu olan katılımcıların Zıt kutuplar alt

boyutundan almış oldukları puanlardan istatistiki açıdan önemli seviyede yüksek bulunmuştur.

Tablo 8.

Katılımcıların çalışma durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği(RESTÖ)'nden alınan puanlarının karşılaştırılması

	Çalışma Durumu	n	\bar{x}	s	t	p
Beraber yaşama	Çalışıyor olan	399	12,35	4,89	-0,293	0,770
	Çalışmıyor olan	498	12,45	4,95		
Yalnız ve tek doğru	Çalışıyor olan	399	12,29	3,02	-2,427	0,015*
	Çalışmıyor olan	498	12,78	2,99		
Aşk yeterli	Çalışıyor olan	399	12,54	4,01	0,189	0,851
	Çalışmıyor olan	498	12,49	3,80		
Çaba göstermeme	Çalışıyor olan	399	13,01	3,61	-1,065	0,287
	Çalışmıyor olan	498	13,26	3,25		
İdealleştirme	Çalışıyor olan	399	12,43	2,45	-1,506	0,132
	Çalışmıyor olan	498	12,68	2,57		
Zıt kutuplar	Çalışıyor olan	399	10,15	2,98	3,059	0,002*
	Çalışmıyor olan	498	9,54	2,91		
Tam güven	Çalışıyor olan	399	14,02	4,15	-4,858	0,000*
	Çalışmıyor olan	498	15,30	3,72		

* $p \leq 0,05$

Tablo 8'de katılımcıların çalışma durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği puanları bağımsız örneklem için t testiyle karşılaştırılmıştır.

Tablo 8 değerlendirildiğinde, araştırmaya katılan kişilerin çalışma durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeğine(RESTÖ) ait Yalnız ve tek doğru, Zıt kutuplar ve Tam güven alt boyutlarından almış oldukları puanlar arasında istatistiki açıdan önemli seviyede farklılık bulunduğu tespit edilmiştir ($p \leq 0,05$). Çalışmıyor olan katılımcıların Yalnız ve tek doğru puanları ile Tam güven puanları, Çalışıyor olan katılımcıların Yalnız ve tek doğru puanları ile Tam güven puanlarından istatistiki açıdan önemli seviyede yüksek, Çalışıyor olan katılımcıların ise Zıt kutuplar alt boyutlarından almış oldukları puanlar, Çalışmıyor olan katılımcıların ise Zıt kutuplar

alt boyutlarından almış oldukları puanlardan istatistiki açıdan önemli seviyede yüksek bulunmuştur.

Tablo 9.

Katılımcıların gelir durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği(RESTÖ)'nden alınan puanlarının karşılaştırılması

	Gelir	N	\bar{x}	s	Min	Max	F	p
Beraber yaşama	Gelir giderden az	231	12,13	5,13	4	20	0,495	0,610
	Gelir gidere denk	507	12,52	4,78	4	20		
	Gelir giderden fazla	159	12,42	5,05	4	20		
Yalnız ve tek doğru	Gelir giderden az	231	12,56	3,38	4	20	0,055	0,946
	Gelir gidere denk	507	12,59	2,88	4	20		
	Gelir giderden fazla	159	12,50	2,85	4	19		
Aşk yeterli	Gelir giderden az	231	12,31	4,02	4	20	0,579	0,561
	Gelir gidere denk	507	12,54	3,81	4	20		
	Gelir giderden fazla	159	12,73	3,99	4	20		
Çaba göstermeme	Gelir giderden az	231	13,12	3,53	4	20	0,058	0,943
	Gelir gidere denk	507	13,18	3,30	4	20		
	Gelir giderden fazla	159	13,09	3,63	4	20		
İdealleştirme	Gelir giderden az	231	12,56	2,58	5	20	0,360	0,698
	Gelir gidere denk	507	12,52	2,45	4	20		
	Gelir giderden fazla	159	12,72	2,66	5	20		
Zıt kutuplar	Gelir giderden az	231	9,63	3,09	4	16	1,473	0,230
	Gelir gidere denk	507	9,79	2,87	4	19		
	Gelir giderden fazla	159	10,14	2,98	4	19		
Tam güven	Gelir giderden az	231	15,00	4,20	4	20	0,794	0,452
	Gelir gidere denk	507	14,60	3,90	4	20		
	Gelir giderden fazla	159	14,72	3,81	4	20		

Tablo 9’da katılımcıların gelir durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği puanlarını Varyans analiziyle karşılaştırılmıştır.

Tablo 9 değerlendirildiğinde, araştırmaya katılan bireylerin gelir durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeğine(RESTÖ) ait tüm alt boyutlarından almış oldukları puanlar arasında istatistiki açıdan önemli seviyede fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$). Geliri giderinden az olan, geliri giderine denk olan ve geliri giderinden fazla olan katılımcıların tüm alt boyutlarından almış oldukları puanlar benzer bulunmuştur.

Tablo 10.

Katılımcıların en uzun süreyle yaşadığı yere göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği(RESTÖ) 'nden alınan puanlarının karşılaştırılması

	Yer	n	\bar{x}	s	Min	Max	F	p	Fark
Beraber yaşama	Köy ya da kasaba	133	11,38	5,02	4	20	3,964	0,019*	1-3
	İlçe	286	12,34	4,89	4	20			
	Şehir ya da Büyükşehir	478	12,73	4,88	4	20			
Yalnız ve tek doğru	Köy ya da kasaba	133	12,97	3,11	7	19	3,276	0,038*	1-3
	İlçe	286	12,77	3,02	5	20			
	Şehir ya da Büyükşehir	478	12,33	2,96	4	20			
Aşk yeterli	Köy ya da kasaba	133	12,44	4,23	4	20	0,493	0,611	
	İlçe	286	12,70	3,79	4	20			
	Şehir ya da Büyükşehir	478	12,42	3,86	4	20			
Çaba göstermeme	Köy ya da kasaba	133	12,62	3,54	4	20	3,180	0,042*	1-3
	İlçe	286	12,98	3,49	4	20			
	Şehir ya da Büyükşehir	478	13,40	3,33	4	20			
İdealleştirme	Köy ya da kasaba	133	12,13	2,64	4	20	2,389	0,092	
	İlçe	286	12,64	2,29	6	20			
	Şehir ya da Büyükşehir	478	12,65	2,60	4	20			
Zıt kutuplar	Köy ya da kasaba	133	10,01	2,92	4	17	0,349	0,706	
	İlçe	286	9,80	3,06	4	19			
	Şehir ya da Büyükşehir	478	9,77	2,90	4	19			
Tam güven	Köy ya da kasaba	133	14,53	4,35	4	20	0,775	0,461	
	İlçe	286	14,56	3,93	4	20			
	Şehir ya da Büyükşehir	478	14,88	3,87	4	20			

* $p \leq 0,05$

Tablo 10’da katılımcıların en uzun süre yaşadığı yere göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği puanları Varyans analiziyle karşılaştırılmıştır.

Tablo 10 değerlendirildiğinde, araştırmaya katılanların en uzun süre yaşadığı yere göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeğine(RESTÖ) ait Beraber yaşama, Çaba gösterme ile Yalnız ve tek doğru alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiki açıdan önemli seviyede farklılık bulunduğu belirlenmiştir ($p \leq 0,05$). En uzun süre şehirde/büyükşehirde yaşamış olan katılımcıların Beraber yaşama ve Çaba gösterme puanları, en uzun süre köyde/kasabada yaşamış olan katılımcıların Beraber yaşama ve Çaba gösterme puanlarından istatistiki açıdan önemli seviyede yüksek iken, en uzun süre köyde/kasabada yaşamış olan katılımcıların Yalnız ve tek doğru puanları, en uzun süre şehirde/büyükşehirde yaşamış olan katılımcıların Yalnız ve tek doğru puanlarından istatistiki açıdan önemli seviyede yüksek bulunmuştur.

Tablo 11.

Katılımcıların aile tipine göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği(RESTÖ) ’nden alınan puanlarının karşılaştırılması

	Aile tipi	n	\bar{x}	s	Min	Max	F	p	Fark
Beraber yaşama	Çekirdek aile	676	12,48	4,98	4	20	1,510	0,221	
	Geniş aile	176	11,91	4,64	4	20			
	Parçalanmış aile	45	13,18	4,97	4	20			
Yalnız ve tek doğru	Çekirdek aile	676	12,61	2,97	4	20	4,510	0,011*	1-3
	Geniş aile	176	12,71	3,19	4	20			2-3
	Parçalanmış aile	45	11,27	2,67	4	17			
Aşk yeterli	Çekirdek aile	676	12,64	3,92	4	20	3,319	0,037*	1-3
	Geniş aile	176	12,38	3,85	4	20			2-3
	Parçalanmış aile	45	11,13	3,56	4	18			
Çaba göstermeme	Çekirdek aile	676	13,25	3,33	4	20	3,188	0,042*	2-3
	Geniş aile	176	12,60	3,81	4	20			
	Parçalanmış aile	45	13,71	2,88	7	20			
İdealleştirme	Çekirdek aile	676	12,55	2,55	4	20	3,552	0,029*	1-3
	Geniş aile	176	12,41	2,31	6	20			2-3
	Parçalanmış aile	45	13,51	2,72	9	20			
Zıt kutuplar	Çekirdek aile	676	9,70	2,90	4	19	2,156	0,116	
	Geniş aile	176	10,22	3,05	4	18			
	Parçalanmış aile	45	9,84	3,23	4	16			
Tam güven	Çekirdek aile	676	14,86	3,94	4	20	3,776	0,023*	2-3
	Geniş aile	176	14,04	4,06	4	20			
	Parçalanmış aile	45	15,44	3,65	5	20			

* $p \leq 0,05$

Tablo 11’de katılımcıların aile tipine göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği puanları Varyans analiziyle karşılaştırılmıştır.

Tablo 11 değerlendirildiğinde, araştırmaya katılan bireylerin aile tipine göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeğine(RESTÖ) ait Yalnız ve tek doğru, Aşk yeterli, Çaba göstermeme, İdealleştirme ve Tam güven alt boyutlarından almış oldukları puanlar arasında istatistiki açıdan önemli seviyede farklılık bulunduğu belirlenmiştir ($p \leq 0,05$). Aile tipi parçalanmış aile olan katılımcıların Yalnız ve tek doğru puanları ile Aşk yeterli puanları, aile tipi çekirdek aile olan ve aile tipi geniş aile olan katılımcıların puanlarından istatistiki açıdan önemli seviyede düşük bulunmuştur. Ailesi parçalanmış aile olan katılımcıların Çaba göstermeme puanları ile Tam güven puanları geniş aile sahibi katılımcıların Çaba göstermeme puanları ile Tam güven puanlarından istatistiki açıdan önemli seviyede yüksek bulunmuştur. Ailesi parçalanmış olan katılımcıların ise İdealleştirme alt boyutundan almış oldukları puanlar, ailesi çekirdek aile olan ve ailesi geniş aile olan katılımcıların İdealleştirme alt boyutundan almış oldukları puanlardan istatistiki açıdan önemli seviyede yüksek bulunmuştur.

Tablo 12.

Katılımcıların anne-baba birliktelik durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği(RESTÖ) 'nden alınan puanlarının karşılaştırılması

	Anne-baba	n	\bar{x}	s	Min	Max	F	p	Fark
	Birlikte	754	12,36	4,98	4	20	0,213	0,808	
Beraber	Boşanmış/Ayrı	61	12,72	4,56	4	20			
yaşama	Biri vefat etmiş	82	12,59	4,67	4	20			
	Birlikte	754	12,70	2,98	4	20	6,419	0,002*	1-2
Yalnız ve	Boşanmış/Ayrı	61	11,36	2,90	4	20			
tek doğru	Biri vefat etmiş	82	12,18	3,20	4	20			
	Birlikte	754	12,58	3,91	4	20	2,264	0,104	
Aşk	Boşanmış/Ayrı	61	11,49	3,53	4	19			
yeterli	Biri vefat etmiş	82	12,63	3,99	4	20			
	Birlikte	754	13,17	3,43	4	20	0,145	0,865	
Çaba	Boşanmış/Ayrı	61	13,10	3,13	4	20			
göstermeme	Biri vefat etmiş	82	12,96	3,54	4	20			
	Birlikte	754	12,53	2,52	4	20	1,458	0,233	
	Boşanmış/Ayrı	61	13,10	2,60	9	20			
İdealleştirme	Biri vefat etmiş	82	12,51	2,43	4	20			
	Birlikte	754	9,75	2,94	4	19	1,257	0,285	
	Boşanmış/Ayrı	61	10,31	2,83	4	16			
Zıt kutuplar	Biri vefat etmiş	82	10,02	3,14	4	17			
	Birlikte	754	14,81	3,92	4	20	1,255	0,286	
	Boşanmış/Ayrı	61	14,61	4,22	4	20			
Tam güven	Biri vefat etmiş	82	14,09	4,12	4	20			

* $p \leq 0,05$

Tablo 12'de katılımcıların anne-baba birliktelik durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği puanları Varyans analiziyle karşılaştırılmıştır.

Tablo 12 değerlendirildiğinde, araştırmaya katılan kişilerin anne-baba birliktelik durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeğine(RESTÖ) ait Yalnız ve tek doğru alt boyutundan almış oldukları puanlar arasında istatistiki açıdan önemli seviyede farklılık bulunduğu tespit edilmiştir ($p \leq 0,05$). Anne ve babası birlikte olan katılımcıların Yalnız ve tek doğru alt boyutundan almış oldukları puanlar, anne ve

babası boşanmış olan katılımcıların Yalnız ve tek doğru alt boyutundan almış oldukları puanlardan istatistiki açıdan önemli seviyede yüksek bulunmuştur.

Tablo 13.

Katılımcıların anne eğitim durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği(RESTÖ)'nden alınan puanlarının karşılaştırılması

	Anne Eğt. Dur.	n	\bar{x}	s	Min	Max	F	p	Fark
Beraber yaşama	Okur-yazar	92	11,58	5,25	4	20	8,505	0,000*	1-5
	İlkokul	319	11,55	4,95	4	20			2-5
	Ortaokul	154	12,76	4,67	4	20			3-5
	Lise	204	12,63	4,97	4	20			4-5
	Üniversite	128	14,33	4,21	4	20			
Yalnız ve tek doğru	Okur-yazar	92	12,84	3,16	4	20	0,269	0,898	
	İlkokul	319	12,55	3,13	4	20			
	Ortaokul	154	12,56	2,92	5	20			
	Lise	204	12,55	2,91	4	20			
	Üniversite	128	12,41	2,89	5	20			
Aşk yeterli	Okur-yazar	92	13,15	3,76	4	20	1,397	0,233	
	İlkokul	319	12,52	3,98	4	20			
	Ortaokul	154	12,69	3,93	4	20			
	Lise	204	12,06	3,91	4	20			
	Üniversite	128	12,56	3,67	4	20			
Çaba göstermeme	Okur-yazar	92	13,22	3,60	4	20	4,111	0,003*	1-5
	İlkokul	319	12,76	3,42	4	20			2-5
	Ortaokul	154	12,86	3,44	4	20			3-5
	Lise	204	13,31	3,42	4	20			4-5
	Üniversite	128	14,13	3,08	4	20			
İdealleştirme	Okur-yazar	92	12,70	2,07	8	17	1,938	0,102	
	İlkokul	319	12,34	2,50	4	20			
	Ortaokul	154	12,64	2,75	5	20			
	Lise	204	12,51	2,51	4	20			
	Üniversite	128	13,05	2,53	7	20			
Zıt kutuplar	Okur-yazar	92	9,66	3,14	4	17	0,922	0,451	
	İlkokul	319	9,69	2,92	4	17			
	Ortaokul	154	9,99	2,94	4	19			
	Lise	204	10,08	2,89	4	19			
	Üniversite	128	9,59	2,98	4	16			
Tam güven	Okur-yazar	92	14,71	3,97	4	20	1,185	0,316	
	İlkokul	319	14,48	4,10	4	20			
	Ortaokul	154	14,61	4,12	4	20			
	Lise	204	14,81	4,01	4	20			
	Üniversite	128	15,36	3,27	5	20			

* $p \leq 0,05$

Tablo 13'te katılımcıların anne eğitim durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği puanları Varyans analiziyle karşılaştırılmıştır.

Tablo 13 değerlendirildiğinde, araştırmaya katılan kişilerin anne eğitim durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeğine(RESTÖ) ait Beraber yaşama ve Çaba göstermeme puanları arasında istatistiki açıdan önemli seviyede farklılık bulunduğu tespit edilmiştir ($p \leq 0,05$). Annesi üniversite mezunu olan katılımcıların Beraber yaşama ve Çaba göstermeme puanları, annesi okur yazar olan, annesi ilkokul mezunu olan, annesi ortaokul mezunu olan ve annesi lise mezunu olan katılımcıların Beraber yaşama ve Çaba göstermeme puanlarından istatistiki açıdan önemli seviyede yüksek bulunmuştur.

Tablo 14.

Katılımcıların baba eğitim durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği (RESTÖ) 'nden alınan puanlarının karşılaştırılması

	Baba Eğt. Dur.	n	\bar{x}	s	Min	Max	F	p	Fark
Beraber yaşama	Okur-yazar	41	12,32	5,01	4	20	5,083	0,000*	1-5
	İlkokul	236	11,41	4,97	4	20			2-5
	Ortaokul	185	12,07	4,72	4	20			3-5
	Lise	243	12,91	4,99	4	20			
	Üniversite	192	13,33	4,73	4	20			
Yalnız ve tek doğru	Okur-yazar	41	12,00	2,81	7	18	1,290	0,272	
	İlkokul	236	12,64	3,25	4	20			
	Ortaokul	185	12,72	2,88	6	20			
	Lise	243	12,73	2,79	4	20			
	Üniversite	192	12,23	3,13	4	20			
Aşk yeterli	Okur-yazar	41	12,83	4,46	4	20	0,357	0,839	
	İlkokul	236	12,58	3,82	4	20			
	Ortaokul	185	12,70	3,86	4	20			
	Lise	243	12,42	4,00	4	20			
	Üniversite	192	12,31	3,79	4	20			
Çaba göstermeme	Okur-yazar	41	12,56	3,98	4	20	3,576	0,007*	1-5
	İlkokul	236	12,96	3,28	4	20			2-5
	Ortaokul	185	12,85	3,37	5	20			3-5
	Lise	243	13,02	3,56	4	20			4-5
	Üniversite	192	13,95	3,22	4	20			
İdealleştirme	Okur-yazar	41	12,54	2,48	4	17	0,420	0,795	
	İlkokul	236	12,41	2,28	6	20			
	Ortaokul	185	12,58	2,49	5	20			
	Lise	243	12,59	2,64	4	20			
	Üniversite	192	12,72	2,69	7	20			
Zıt kutuplar	Okur-yazar	41	10,54	3,03	5	17	0,729	0,572	
	İlkokul	236	9,69	2,96	4	17			
	Ortaokul	185	9,79	2,90	4	19			
	Lise	243	9,83	2,84	4	16			
	Üniversite	192	9,81	3,11	4	19			
Tam güven	Okur-yazar	41	13,76	4,45	4	20	1,748	0,137	
	İlkokul	236	14,50	4,07	4	20			
	Ortaokul	185	14,48	4,00	4	20			
	Lise	243	14,99	4,06	4	20			
	Üniversite	192	15,13	3,50	4	20			

* $p \leq 0,05$

Tablo 14’te katılımcıların baba eğitim durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği puanları Varyans analiziyle karşılaştırılmıştır.

Tablo 14 değerlendirildiğinde, araştırma kapsamındaki kişilerin baba eğitim durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeğine(RESTÖ) ait Beraber yaşama ve Çaba göstermeme puanları arasında istatistiki açıdan önemli seviyede farklılık bulunduğu görülmüştür ($p \leq 0,05$). Babası üniversite mezunu olan katılımcıların Beraber yaşama puanları, babası okur-yazar olan, ilkokul mezunu olan ve ortaokul mezunu olan katılımcıların Beraber yaşama puanlarından istatistiki açıdan önemli seviyede yüksek iken, babası üniversite mezunu olan katılımcıların Çaba göstermeme puanları, babası okur-yazar olan, ilkokul mezunu olan, ortaokul mezunu olan ve lise mezunu olan katılımcıların Çaba göstermeme puanlarından istatistiki açıdan önemli seviyede yüksek hesaplanmıştır.

Tablo 15.

Katılımcıların çocuk sahibi olma durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği(RESTÖ) ’nden alınan puanlarının karşılaştırılması

	Çocuğu olma durumu	n	\bar{x}	S	t	p
Beraber yaşama	Evet	155	11,86	5,18	-1,522	0,128
	Hayır	742	12,52	4,86		
Yalnız ve tek doğru	Evet	155	12,39	2,90	-0,809	0,419
	Hayır	742	12,60	3,03		
Aşk yeterli	Evet	155	13,21	3,93	2,440	0,015*
	Hayır	742	12,37	3,88		
Çaba göstermeme	Evet	155	13,06	3,70	-0,335	0,737
	Hayır	742	13,17	3,36		
İdealleştirme	Evet	155	12,63	2,47	0,317	0,751
	Hayır	742	12,56	2,53		
Zıt kutuplar	Evet	155	10,05	3,14	1,079	0,281
	Hayır	742	9,76	2,91		
Tam güven	Evet	155	13,88	4,08	-2,924	0,004*
	Hayır	742	14,90	3,92		

* $p \leq 0,05$

Tablo 15’te katılımcıların çocuğunun olması durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği puanları bağımsız örneklem için t testiyle karşılaştırılmıştır.

Tablo 15 değerlendirildiğinde, araştırmaya katılanların çocuk sahibi olma durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeğine(RESTÖ) ait Aşk yeterli ve Tam güven alt boyutlarından almış oldukları puanlar arasında istatistiki açıdan önemli seviyede farklılık bulunduğu tespit edilmiştir ($p \leq 0,05$). Çocuk sahibi olan katılımcıların Aşk yeterli puanları, çocuğu olmayan katılımcıların Aşk yeterli puanlarından istatistiki açıdan önemli seviyede yüksek iken, çocuk sahibi olmayan katılımcıların Tam güven puanları, çocuk sahibi olan katılımcıların Tam güven puanlarından istatistiki açıdan önemli seviyede yüksek bulunmuştur.

Tablo 16.

Katılımcıların evliliğin hangi yolla gerçekleşmesine ilişkin görüşüne göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği (RESTÖ) 'nden alınan puanlarının karşılaştırılması

Evlilik modeli		n	\bar{x}	s	Mi n	Ma x	F	p	Far k
Beraber yaşama	Görücü usulüyle	47	10, 49	5,1 6	4	20	23,0 10	0,00 0*	2-3
	Flört ile karşılıklı kara vererek	74	12, 89	4,7 4	4	20			
	Tanışarak, ailelerin karar vermesiyle	10	9,8 0	5,0 7	4	20			
Yalnız ve tek doğru	Görücü usulüyle	47	11, 98	3,1 5	7	19	5,34 4	0,00 5*	1-3
	Flört ile karşılıklı kara vererek	74	12, 48	2,9 3	4	20			
	Tanışarak, ailelerin karar vermesiyle	10	13, 41	3,3 6	4	20			
Aşk yeterli	Görücü usulüyle	47	11, 32	4,7 7	4	20	2,41 9	0,09 0	
	Flört ile karşılıklı kara vererek	74	12, 60	3,7 8	4	20			
	Tanışarak, ailelerin karar vermesiyle	10	12, 44	4,2 5	4	20			
Çaba gösterme	Görücü usulüyle	47	11, 38	4,4 2	4	20	8,19 4	0,00 0*	1-2
	Flört ile karşılıklı kara vererek	74	13, 32	3,3 1	4	20			
	Tanışarak, ailelerin karar vermesiyle	10	12, 71	3,4 7	4	20			
İdealleştir me	Görücü usulüyle	47	12, 40	1,7 0	9	17	0,12 1	0,88 6	
	Flört ile karşılıklı kara vererek	74	12, 58	2,5 7	4	20			
	Tanışarak, ailelerin karar vermesiyle	10	12, 53	2,5 0	6	20			
Zıt kutuplar	Görücü usulüyle	47	11, 74	2,1 2	4	17	13,4 01	0,00 0*	1-2
	Flört ile karşılıklı kara vererek	74	9,7 9	2,9 0	4	19			
	Tanışarak, ailelerin karar vermesiyle	10	9,1 1	3,2 4	4	19			
Tam güven	Görücü usulüyle	47	11, 83	4,9 5	4	20	14,1 89	0,00 0*	1-2
	Flört ile karşılıklı kara vererek	74	14, 94	3,7 8	4	20			
	Tanışarak, ailelerin karar vermesiyle	10	14, 51	4,2 7	4	20			

* $p \leq 0,05$

Tablo 16’da katılımcıların evliliğin hangi yolla gerçekleştirdiğine ilişkin görüşüne göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği puanlarını Varyans analiziyle karşılaştırılmıştır.

Tablo 16 değerlendirildiğinde, araştırma kapsamındaki evliliğin hangi yolla gerçekleştirdiğine ilişkin görüşüne göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeğine(RESTÖ) ait Beraber yaşama, Yalnız ve tek doğru, Çaba gösterme, Zıt kutuplar ve Tam güven puanları arasında istatistiki açıdan önemli seviyede farklılık bulunduğu görülmüştür ($p \leq 0,05$). Flört ederek, karşılıklı karar vererek evlenen katılımcıların Beraber yaşama puanları, tanışarak ailelerin karar vermesi ile evlenen katılımcıların Beraber yaşama puanlarından istatistiki açıdan önemli seviyede yüksek, tanışarak ailelerin karar vermesi ile evlenen katılımcıların Yalnız ve tek doğru puanları, görücü usulü ile evlenen katılımcıların Yalnız ve tek doğru puanlarından istatistiki açıdan önemli seviyede yüksek, flört ederek, karşılıklı karar vererek evlenen katılımcıların Çaba göstermeme puanları, görücü usulü ile evlenen katılımcıların Çaba göstermeme puanlarından istatistiki açıdan önemli seviyede yüksek, görücü usulü ile evlenen katılımcıların Zıt kutuplar puanları, flört ederek, karşılıklı karar vererek evlenen katılımcıların ve tanışarak ailelerin karar vermesi ile evlenen katılımcıların Zıt kutuplar puanlarından istatistiki açıdan önemli seviyede yüksek bulunmuş, görücü usulü ile evlenen katılımcıların ise Tam güven puanları, flört ederek, karşılıklı karar vererek evlenen katılımcıların ve tanışarak ailelerin karar vermesi ile evlenen katılımcıların Tam güven puanlarından istatistiki açıdan önemli seviyede düşük bulunmuştur.

Tablo 17.

Katılımcıların anne-babasının evlilik modeline göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği (RESTÖ) 'nden alınan puanlarının karşılaştırılması

Evlilik modeli		n	\bar{x}	s	Mi n	Ma x	F	p	Far k
Beraber yaşama	Görücü usulüyle	41 4	11, 53	4,8 4	4	20	17,8 76	0,00 0*	1-2
	Flört ile karşılıklı kara vererek	31 6	13, 67	4,8 4	4	20			
	Tanışarak, ailelerin karar vermesiyle	16 7	12, 17	4,7 9	4	20			
Yalnız ve tek doğru	Görücü usulüyle	41 4	12, 58	3,0 9	4	20	0,06 3	0,93 9	
	Flört ile karşılıklı kara vererek	31 6	12, 52	3,0 8	4	20			
	Tanışarak, ailelerin karar vermesiyle	16 7	12, 61	2,6 9	7	19			
Aşk yeterli	Görücü usulüyle	41 4	12, 65	3,8 7	4	20	0,55 6	0,57 4	
	Flört ile karşılıklı kara vererek	31 6	12, 46	4,0 1	4	20			
	Tanışarak, ailelerin karar vermesiyle	16 7	12, 29	3,7 6	4	20			
Çaba gösterme	Görücü usulüyle	41 4	13, 03	3,3 7	4	20	3,01 9	0,04 9*	2-3
	Flört ile karşılıklı kara vererek	31 6	13, 51	3,5 3	4	20			
	Tanışarak, ailelerin karar vermesiyle	16 7	12, 77	3,2 9	4	20			
İdealleştir me	Görücü usulüyle	41 4	12, 47	2,5 6	4	20	0,66 4	0,51 5	
	Flört ile karşılıklı kara vererek	31 6	12, 63	2,6 7	4	20			
	Tanışarak, ailelerin karar vermesiyle	16 7	12, 70	2,0 8	8	18			
Zıt kutuplar	Görücü usulüyle	41 4	9,7 0	3,0 4	4	19	0,89 0	0,41 1	
	Flört ile karşılıklı kara vererek	31 6	9,8 3	2,9 5	4	19			
	Tanışarak, ailelerin karar vermesiyle	16 7	10, 06	2,7 3	4	16			
Tam güven	Görücü usulüyle	41 4	14, 50	3,9 4	4	20	2,37 9	0,09 3	
	Flört ile karşılıklı kara vererek	31 6	15, 12	3,9 3	4	20			
	Tanışarak, ailelerin karar vermesiyle	16 7	14, 54	4,0 5	4	20			

* $p \leq 0,05$

Tablo 17’de katılımcıların anne-babasının evlilik modeline göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği puanlarını Varyans analiziyle karşılaştırılmıştır.

Tablo 17 değerlendirildiğinde, araştırma kapsamına alınan bireylerin anne-babasının evlilik modeline göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeğine(RESTÖ) ait Beraber yaşama ve Çaba gösterme puanları arasında istatistiki açıdan önemli seviyede farklılık bulunduğu görülmüştür ($p \leq 0,05$). Anne ve babası Flört ederek, karşılıklı karar vererek evlenen katılımcıların Beraber yaşama puanları, anne ve babası görücü usulü evlenen katılımcıların Beraber yaşama puanlarından istatistiki açıdan önemli seviyede yüksek, anne ve babası Flört ederek, karşılıklı karar vererek evlenen katılımcıların Çaba gösterme puanları, anne ve babası tanışarak ailelerin karar vermesi ile evlenen katılımcıların Çaba gösterme puanlarından istatistiki açıdan önemli seviyede yüksek bulunmuştur.

Tablo 18.

Katılımcıların çocukluğunda bir travma yaşama durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği(RESTÖ) ’nden alınan puanlarının karşılaştırılması

	Travma yaşama	n	X	s	t	p
Beraber yaşama	Evet	156	13,02	4,84	1,718	0,086
	Hayır	741	12,28	4,93		
Yalnız ve tek doğru	Evet	156	12,62	3,11	0,229	0,819
	Hayır	741	12,55	2,99		
Aşk yeterli	Evet	156	12,61	3,83	0,335	0,738
	Hayır	741	12,49	3,91		
Çaba göstermeme	Evet	156	13,10	3,34	-0,184	0,854
	Hayır	741	13,16	3,44		
İdealleştirme	Evet	156	12,51	2,72	-0,298	0,766
	Hayır	741	12,58	2,47		
Zıt kutuplar	Evet	156	9,37	3,14	-2,087	0,037*
	Hayır	741	9,91	2,90		
Tam güven	Evet	156	15,19	3,86	1,593	0,111
	Hayır	741	14,63	3,98		

Tablo 18’de katılımcıların çocukluğunda bir travma yaşama durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği puanları bağımsız örneklem için t testiyle karşılaştırılmıştır.

Tablo 18 değerlendirildiğinde, araştırmaya katılanların çocukluğunda bir travma yaşama durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeğine(RESTÖ) ait Zıt kutuplar alt boyutlarından almış oldukları puanlar arasında istatistiki açıdan önemli seviyede farklılık bulunduğu tespit edilmiştir ($p \leq 0,05$). Çocukluğunda bir travma yaşamamış katılımcıların Zıt kutuplar alt boyutlarından almış oldukları puanlar, çocukluğunda bir travma yaşamış olan katılımcıların Zıt kutuplar alt boyutlarından almış oldukları puanlardan istatistiki açıdan önemli seviyede yüksek bulunmuştur.

Tablo 19.

Katılımcıların çocuklukta aile bireylerinde fiziksel bir hastalığa tanıklık etme durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği(RESTÖ)’nden alınan puanlarının karşılaştırılması

	Tanıklık etme	n	\bar{x}	s	t	p																																																															
Beraber yaşama	Evet	209	12,61	4,78	0,681	0,496																																																															
	Hayır	688	12,34	4,96			Yalnız ve tek doğru	Evet	209	12,58	2,91	0,075	0,940	Hayır	688	12,56	3,04	Aşk yeterli	Evet	209	12,51	3,96	-0,029	0,977	Hayır	688	12,52	3,88	Çaba göstermeme	Evet	209	13,29	3,29	0,693	0,488	Hayır	688	13,10	3,46	İdealleştirme	Evet	209	12,63	2,81	0,420	0,674	Hayır	688	12,55	2,42	Zıt kutuplar	Evet	209	9,51	3,03	-1,711	0,087	Hayır	688	9,91	2,92	Tam güven	Evet	209	15,30	3,67	2,400	0,017*	Hayır
Yalnız ve tek doğru	Evet	209	12,58	2,91	0,075	0,940																																																															
	Hayır	688	12,56	3,04			Aşk yeterli	Evet	209	12,51	3,96	-0,029	0,977	Hayır	688	12,52	3,88	Çaba göstermeme	Evet	209	13,29	3,29	0,693	0,488	Hayır	688	13,10	3,46	İdealleştirme	Evet	209	12,63	2,81	0,420	0,674	Hayır	688	12,55	2,42	Zıt kutuplar	Evet	209	9,51	3,03	-1,711	0,087	Hayır	688	9,91	2,92	Tam güven	Evet	209	15,30	3,67	2,400	0,017*	Hayır	688	14,55	4,03								
Aşk yeterli	Evet	209	12,51	3,96	-0,029	0,977																																																															
	Hayır	688	12,52	3,88			Çaba göstermeme	Evet	209	13,29	3,29	0,693	0,488	Hayır	688	13,10	3,46	İdealleştirme	Evet	209	12,63	2,81	0,420	0,674	Hayır	688	12,55	2,42	Zıt kutuplar	Evet	209	9,51	3,03	-1,711	0,087	Hayır	688	9,91	2,92	Tam güven	Evet	209	15,30	3,67	2,400	0,017*	Hayır	688	14,55	4,03																			
Çaba göstermeme	Evet	209	13,29	3,29	0,693	0,488																																																															
	Hayır	688	13,10	3,46			İdealleştirme	Evet	209	12,63	2,81	0,420	0,674	Hayır	688	12,55	2,42	Zıt kutuplar	Evet	209	9,51	3,03	-1,711	0,087	Hayır	688	9,91	2,92	Tam güven	Evet	209	15,30	3,67	2,400	0,017*	Hayır	688	14,55	4,03																														
İdealleştirme	Evet	209	12,63	2,81	0,420	0,674																																																															
	Hayır	688	12,55	2,42			Zıt kutuplar	Evet	209	9,51	3,03	-1,711	0,087	Hayır	688	9,91	2,92	Tam güven	Evet	209	15,30	3,67	2,400	0,017*	Hayır	688	14,55	4,03																																									
Zıt kutuplar	Evet	209	9,51	3,03	-1,711	0,087																																																															
	Hayır	688	9,91	2,92			Tam güven	Evet	209	15,30	3,67	2,400	0,017*	Hayır	688	14,55	4,03																																																				
Tam güven	Evet	209	15,30	3,67	2,400	0,017*																																																															
	Hayır	688	14,55	4,03																																																																	

* $p \leq 0,05$

Tablo 19’da katılımcıların çocuklukta aile bireylerinde fiziksel bir hastalığa tanıklık etme durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği puanları bağımsız örneklem için t testiyle karşılaştırılmıştır.

Tablo 19 değerlendirildiğinde, araştırmaya katılan kişilerin çocuklukta aile bireylerinde fiziksel bir hastalığa tanıklık etme durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeğine(RESTÖ) ait alt boyutlarından almış oldukları puanlar arasında istatistiki açıdan önemli seviyede fark olmadığı görülmüştür ($p>0,05$). Çocuklukta aile bireylerinde fiziksel bir hastalığa tanıklık eden ve çocuklukta aile bireylerinde fiziksel bir hastalığa tanıklık etmeyen katılımcıların tüm alt boyutlarından almış oldukları puanlar benzerdir.

Tablo 20.

Katılımcıların çocuklukta aile bireylerinde psikolojik bir hastalığa tanıklık etme durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği(RESTÖ)’nden alınan puanlarının karşılaştırılması

	Tanıklık etme	n	\bar{x}	s	t	P
Beraber yaşama	Evet	160	12,99	5,03	1,654	0,098
	Hayır	737	12,28	4,89		
Yalnız ve tek doğru	Evet	160	12,49	3,11	-0,360	0,719
	Hayır	737	12,58	2,99		
Aşk yeterli	Evet	160	12,48	3,95	-0,139	0,889
	Hayır	737	12,52	3,89		
Çaba göstermeme	Evet	160	13,42	3,52	1,104	0,270
	Hayır	737	13,09	3,39		
İdealleştirme	Evet	160	12,36	2,59	-1,171	0,242
	Hayır	737	12,61	2,50		
Zıt kutuplar	Evet	160	9,46	2,98	-1,658	0,098
	Hayır	737	9,89	2,94		
Tam güven	Evet	160	15,14	4,01	1,469	0,142
	Hayır	737	14,64	3,95		

Tablo 20’de katılımcıların çocuklukta aile bireylerinde psikolojik bir hastalığa tanıklık etme durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği puanları bağımsız örneklem için t testiyle karşılaştırılmıştır.

Tablo 20 değerlendirildiğinde, araştırmaya katılan kişilerin çocuklukta aile bireylerin psikolojik bir hastalığa tanıklık etme durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeğine(RESTÖ) ait tüm alt boyutlarından almış oldukları puanlar arasında istatistiki açıdan önemli seviyede fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$). Çocuklukta aile bireylerinde psikolojik bir hastalığa tanıklık eden ve çocuklukta aile bireylerinde psikolojik bir hastalığa tanıklık etmeyen katılımcıların tüm alt boyutlarından almış oldukları puanlar benzer bulunmuştur.

Tablo 21.

Katılımcıların şu anda herhangi bir psikolojik/psikiyatrik destek alma durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeği(RESTÖ)’nden alınan puanlarının karşılaştırılması

	Destek alma	n	\bar{x}	s	t	P
Beraber yaşama	Evet	60	12,75	4,95	0,563	0,574
	Hayır	837	12,38	4,92		
Yalnız ve tek doğru	Evet	60	12,22	3,29	-0,928	0,354
	Hayır	837	12,59	2,99		
Aşk yeterli	Evet	60	11,88	4,18	-1,298	0,195
	Hayır	837	12,56	3,87		
Çaba göstermeme	Evet	60	13,05	3,89	-0,230	0,818
	Hayır	837	13,16	3,38		
İdealleştirme	Evet	60	12,87	2,70	0,953	0,341
	Hayır	837	12,55	2,51		
Zıt kutuplar	Evet	60	9,72	3,41	-0,261	0,794
	Hayır	837	9,82	2,92		
Tam güven	Evet	60	14,35	4,48	-0,762	0,446
	Hayır	837	14,75	3,93		

Tablo 21’de katılımcıların şu anda herhangi bir psikolojik/psikiyatrik destek alma durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölęeęi puanları bağımsız örneklem için t testiyle karşılaştırılmıştır.

Tablo 21 değerlendirildiğinde, araştırma kapsamına alınan bireylerin şu anda herhangi bir psikolojik/psikiyatrik destek alma durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölęeęine(RESTÖ) ait tüm alt boyutlarından almış oldukları puanlar arasında istatistiki açıdan önemli seviyede fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). şu anda bir psikolojik/psikiyatrik destek alan ve şu anda herhangi bir psikolojik/psikiyatrik destek almayan katılımcıların tüm alt boyutlarından almış oldukları puanlar benzer bulunmuştur.

Tablo 22.

Katılımcıların ÇÇİTÖ ve YİYE ile Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği(RESTÖ) puanları arasındaki korelasyonlar

		Duygusal İst.	Fiziksel İst.	Fiziksel İhmal	Duygusal İhmal	Cinsel İst.	Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği	Kaygılı Bağlanma	Kaçınmacı Bağlanma
Berber yaşama	r	0,093	0,019	0,120	0,095	0,015	0,149	0,193	-0,267
	p	0,005*	0,571	0,000*	0,004*	0,657	0,000*	0,000*	0,000*
Yalnız ve tek doğru	r	-0,048	0,114	0,146	0,200	-0,034	0,227	0,143	-0,113
	p	0,149	0,001*	0,000*	0,000*	0,305	0,000*	0,000*	0,001*
Aşk yeterli	r	0,030	0,072	0,159	0,219	-0,030	0,268	0,228	-0,241
	p	0,365	0,031*	0,000*	0,000*	0,367	0,000*	0,000*	0,000*
Çaba göstermeme	r	0,058	0,028	0,191	0,191	-0,004	0,263	0,284	-0,193
	p	0,084	0,394	0,000*	0,000*	0,910	0,000*	0,000*	0,000*
İdealleştirme	r	-0,052	0,035	0,049	0,025	-0,021	0,017	0,038	0,070
	p	0,118	0,293	0,142	0,446	0,525	0,608	0,252	0,036*
Zıt kutuplar	r	0,089	-0,103	-0,281	-0,149	0,104	-0,159	0,010	0,197
	p	0,008*	0,002*	0,000*	0,000*	0,002*	0,000*	0,756	0,000*
Tam güven	r	0,026	0,067	0,362	0,234	-0,029	0,335	0,214	-0,293
	p	0,430	0,044*	0,000*	0,000*	0,386	0,000*	0,000*	0,000*

* $p \leq 0,05$

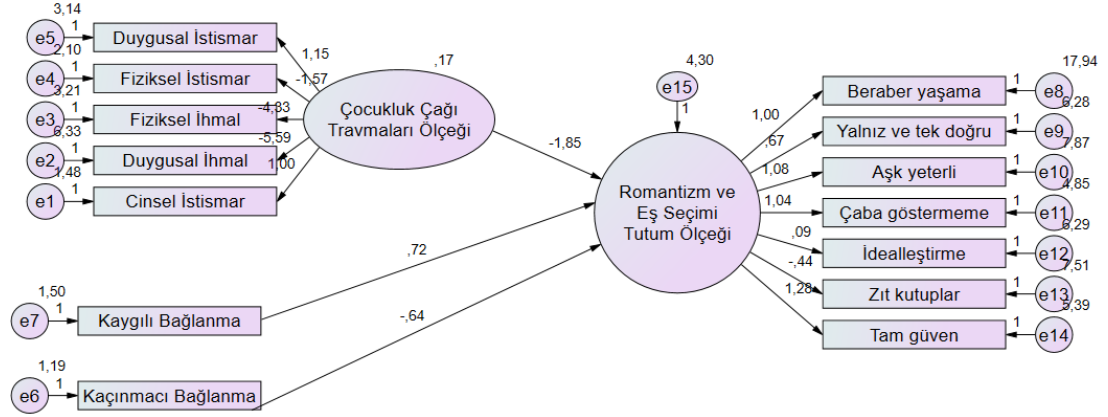
Tablo 22'de katılımcıların ÇÇİTÖ ve YİYE ile Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği(RESTÖ) puanları arasındaki korelasyonlar verilmiştir.

Tablo 22 değerlendirildiğinde, araştırmaya katılan bireylerin ÇÇİTÖ genel puanları ile Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeğine(RESTÖ) ait Beraber yaşama, Yalnız ve tek doğru, Aşk yeterli, Çaba göstermeme, Zıt kutuplar ve Tam güven alt boyutlarından almış oldukları puanlar arasında istatistiki açıdan önemli seviyede korelasyon olduğu tespit edilmiştir ($p \leq 0,05$). Katılımcıların ÇÇİTÖ genel puanlarının artması, Beraber yaşama, Yalnız ve tek doğru, Aşk yeterli, Çaba göstermeme ve Tam güven puanlarını istatistiki açıdan önemli seviyede arttırmakta, Zıt kutuplar puanlarını ise istatistiki açıdan önemli seviyede azaltmaktadır. Katılımcıların Duygusal İstismar puanları ile Beraber yaşama ve Zıt kutuplar puanları arasında pozitif yönlü ve istatistiki açıdan önemli seviyede korelasyon vardır ($p \leq 0,05$). Duygusal İstismar puanları artan

katılımcıların Beraber yaşama ve Zıt kutuplar puanları da istatistiki açıdan önemli seviyede artmaktadır. Katılımcıların Fiziksel İstismar puanları ile Yalnız ve tek doğru, Aşk yeterli, Zıt kutuplar ve Tam güven puanları arasında istatistiki açıdan önemli seviyede korelasyon vardır ($p \leq 0,05$). Fiziksel İstismar puanları artan katılımcıların Yalnız ve tek doğru, Aşk yeterli ve Tam güven puanları istatistiki açıdan önemli seviyede artmakta, Zıt kutuplar puanlarını ise istatistiki açıdan önemli seviyede azaltmaktadır. Araştırmaya katılanların Fiziksel ve Duygusal İhmal alt boyutlarından almış oldukları puanlar ile Beraber yaşama, Yalnız ve tek doğru, Aşk yeterli, Çaba göstermeme, Zıt kutuplar ve Tam güven alt boyutlarından almış oldukları puanlar arasında istatistiki açıdan önemli seviyede korelasyon vardır ($p \leq 0,05$). puanları artan katılımcıların Beraber yaşama, Yalnız ve tek doğru, Aşk yeterli, Çaba göstermeme ve Tam güven alt boyutlarından almış oldukları puanlar istatistiki açıdan önemli seviyede artmakta, Zıt kutuplar puanlarını ise istatistiki açıdan önemli seviyede azaltmaktadır. Katılımcıların Cinsel İstismar puanları ile Zıt kutuplar puanları arasında pozitif yönlü ve istatistiki açıdan önemli seviyede korelasyon vardır ($p \leq 0,05$). Katılımcıların Cinsel İstismar puanlarının artması, Zıt kutuplar puanlarını da pozitif yönde ve istatistiki açıdan önemli seviyede arttırmaktadır.

Araştırmaya dahil olan bireylerin YİYEne ait Kaygılı bağlanma puanları ile ve Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeğine(RESTÖ) ait Beraber yaşama, Yalnız ve tek doğru, Aşk yeterli, Çaba göstermeme ve Tam güven alt boyutlarından almış oldukları puanlar arasında pozitif yönlü ve istatistiki açıdan önemli seviyede korelasyon olduğu görülmektedir ($p \leq 0,05$). Kaygılı bağlanma puanları artan katılımcıların, Beraber yaşama, Yalnız ve tek doğru, Aşk yeterli, Çaba göstermeme ve Tam güven puanları da pozitif yönde ve istatistiki açıdan önemli seviyede artmaktadır. Katılımcıların YİYEne ait Kaçınmacı bağlanma puanları ile ve Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeğine(RESTÖ) ait Beraber yaşama, Yalnız ve tek doğru, Aşk yeterli, Çaba göstermeme ve Tam güven alt boyutlarından almış oldukları puanlar arasında negatif yönlü ve istatistiki açıdan önemli seviyede korelasyon vardır ($p \leq 0,05$). Kaçınmacı bağlanma puanları artan katılımcıların, Beraber yaşama, Yalnız ve tek doğru, Aşk yeterli, Çaba göstermeme ve Tam güven puanları istatistiki açıdan önemli seviyede azalmaktadır. Katılımcıların YİYEne ait Kaçınmacı bağlanma puanları ile Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeğine(RESTÖ) ait İdealleştirme ve Zıt Kutuplar puanlar arasında pozitif yönlü ve istatistiki açıdan önemli seviyede korelasyon vardır ($p \leq 0,05$). Kaçınmacı bağlanma puanları artan katılımcıların,

İdealleştirme ve Zıt Kutuplar puanları pozitif yönde ve istatistiki açıdan önemli seviyede artmaktadır.

Şekil 1. ÇÇİTÖ ve YİYE puanlarının Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği(RESTÖ) puanlarını yordama durumu

Şekil 1.'de araştırmaya dahil olan bireylerin ÇÇİTÖ ve YİYE puanlarının Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği(RESTÖ) puanlarını yordama durumuna ilişkin yapısal eşitlik modeli verilmiştir.

Şekil 1. değerlendirildiğinde katılımcıların ÇÇİTÖ puanlarının Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği(RESTÖ) puanlarını istatistiki açıdan önemli seviyede ve negatif yönde yordadığı saptanmıştır ($\beta=-1,85$; $p \leq 0,05$). Katılımcıların YİYE'de yer alan kaygılı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanların Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği(RESTÖ) puanlarını istatistiki açıdan önemli seviyede pozitif yönde($\beta=0,72$; $p \leq 0,05$), kaçınmacı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanların ise negatif yönde yordadığı saptanmıştır ($\beta=-0,64$; $p \leq 0,05$).

BÖLÜM V

Tartışma

Araştırmada, Romantizm ve Eş Seçimi Tutum ölçeği alt boyutlarından Beraber yaşama, İdealleştirme ve Zıt kutupların cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmektedir. Beraber yaşama ve Zıt Kutuplar alt boyutlarından kadınların daha yüksek puanlar aldıkları, İdealleştirme alt boyutundan ise erkeklerin daha yüksek puanlar aldıkları görülmektedir. Koca (2020) ve Daldaban (2021)'in yaptığı araştırmada da Romantizm ve Eş Seçim Tutum Ölçeği Beraber yaşama ve cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık bulunduğunu, erkeklerin bu boyutta kadınlardan daha yüksek puanlar aldığını tespit edilmiştir. Çalım (2017)'nin yaptığı çalışmada da katılımcıların beraber yaşama puanları ve cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık bulunduğu görülmüştür. Odabaşı (2021)'in yaptığı araştırmada katılımcıların cinsiyetler ve zıt kutuplar alt boyutu arasında anlamlı bir farkın olduğu, erkeklerin kadınlardan bu boyutta daha yüksek puanlar aldıkları görülmektedir. Çömlekçiler (2019) yaptığı araştırmada idealleştirme alt boyutunun cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterdiği ve erkeklerin idealleştirme puanlarının kadınlardan daha yüksek olduğunu saptamıştır. Bu bağlamda bu bulgu literatürler paralellik göstermektedir. Ancak literatüre bakıldığında araştırmamızın cinsiyet değişkenine göre beraber yaşama ve zıt kutuplar alt boyutunda anlamlı bir farklılık gösterdiği konusunda literatürle uyum gösterdiği, fakat erkeklerin kadınlardan bu boyuttan daha fazla puan almaları hususunda zıtlık gösterdiği görülmektedir. Bu durumun sebebi örneklem gruplarındaki bireylerin farklı kültürlerden gelmeleri, kadınların bu bağlamda daha baskın karakterlere sahip olmalarından kaynaklanıyor olabilir.

Araştırmada, yaş değişkenine göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum ölçeği Yalnız ve Tek doğru ile Tam güven boyutlarının negatif yönlü bir ilişki gösterdiği, Zıt kutuplar alt boyutunun ise pozitif bir ilişki gösterdiği görülmektedir. Çelik (2018)'in yaptığı çalışmada yaş değişkeninin yalnız ve tek doğru, tam güven ve zıt kutuplar alt boyutlarının bir belirleyicisi olduğu tespit edilmiştir. Genç grupların daha yaşlı gruplara göre tam güven alt boyutunda daha belirleyici tutumlara sahip olduğu görülmektedir. Güngör, Yılmaz ve Çelik (2011) araştırma bulgularımıza benzer sonuçlar elde etmiştir. Araştırmamız bu bağlamda benzerlik göstermektedir. Bu bağlamda araştırmamızın literatürde incelenen araştırma bulgularıyla benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Araştırmada, medeni duruma göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum ölçeği Tam güven alt boyutunun anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmektedir. Bekar katılımcıların bu boyutta evli ve boşanmışlara karşın daha yüksek puanlara sahip olduğu görülmektedir. Koca (2021)'in yaptığı çalışmada da tam güven alt boyutu ve medeni durum arasında anlamlı bir farklılık gösterdiği, diğer alt boyutlar arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir. Ayrıca çalışmada bekar olan ortalamalarının evli bireylere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Sungur ve diğer. (2017) yaptıkları çalışmada medeni durumun tam güven alt boyutunda anlamlı bir farklılık gösterdiği, diğer boyutlarda anlamlı bir farklılık göstermediğini tespit etmiştir. Ayrıca, Sungur ve diğer (2017)'nin çalışmasında medeni duruma göre bekar bireylerin evlilere göre tam güven alt boyutundan daha yüksek puanlar aldığı görülmektedir. Burada bekarların daha yüksek puanlar alması daha önce bu bireylerin evlilik deneyimi yaşamamalarından kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Araştırmamızın bulgular bu bağlamda literatür tarafından desteklenmektedir.

Araştırmada, eğitim durumlarına göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum ölçeği alt boyutları olan Çaba Göstermeme, Zıt Kutuplar ve Tam güven puanlarının anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür. Lise mezununu katılımcıların Çaba Göstermeme ve Tam Güven boyutlarından aldıkları puanların üniversite ve lisansüstü mezunlarına göre daha düşük olduğu görülmüş, fakat Zıt Kutuplar alt boyutundan aldıkları puanların daha yüksek olduğu görülmüştür. Eş seçimini etkileyen önemli faktörlerden birinin yaş olduğu bilinmektedir (Özgüven, 2001; Çalışkan, Taşhan, Orhan ve Nacar, 2015). Ailelerde bu konuda özellikle yüksek eğitilmiş ve yüksek gelir düzeyli bireyleri tercih etmek istemektedir (Buunk, Park ve Duubs, 2008). Ayrıca, Liston ve Salts (1988) eğitim düzeyinin yükselmesiyle kişilerin evleneceği bireylerin seçmesinin ilişkili olduğunu belirtmiştir. Araştırmamızda eğitim seviyesi daha düşük olan katılımcıların çaba göstermeme ve tam güven boyutlarından aldıkları puanların eğitim seviyesi daha yüksek bireylere göre düşük olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, eğitim düzeyinden kaynaklı olarak lise mezunu bireylerin üniversite ve lisansüstü mezunu bireylere göre kendilerine daha az güven duymalarından kaynaklanabilir.

Araştırmada, çalışma durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum ölçeği Yalnız ve tek doğru, Zıt kutuplar ve Tam güven alt boyutu puanlarının anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür. Yalnız ve tek doğru ve tam güven boyutlarından Çalışmıyor olan katılımcıların yüksek puan aldığı, zıt kutuplardan ise Çalışıyor olan

katılımcıların yüksek puanlar aldığı görülmektedir. Bireylerin eş seçimi konusunda mesleki statü ve ekonomik durum gibi değişkenleri göz önünde bulundurarak bu tercihleri gerçekleştirdikleri bilinmektedir (Özdoğan, 2009). Çalışıyor olan bireylerin eş seçimi konusunda kendilerine olan güvenlerinin daha yerinde olacağı düşünülmektedir. Araştırmada Çalışmıyor olan bireylerin yalnız ve tek doğru ve tam güven boyutundan Çalışıyor olanlara göre yüksek puanlar aldıkları görülmüştür. Bu durumun sebebi Çalışmıyor olan katılımcıların başka bir eş bulamayacağı düşüncesine sahip oldukları ve bu bağlamda en doğru kişinin şuan hayatındaki birey olduğunu düşünmesinden kaynaklanabilir. Zıt kutuplarda Çalışıyor olan katılımcıların ise Çalışmıyor olanlara göre daha yüksek puanlar aldığı görülmektedir. Zıt kutuplar, kişisel özellikler açısından bireyin kendinden daha farklı özelliklere sahip bir bireyle evlenmesi inancıdır. Bu bağlamda zıt kutupların birbirine çekici geldiği bir gerçektir (Güngör, Yılmaz ve Çelik, 2011). Literatürde zıt kutupların birbirine tamalayarak daha mutlu olabileceği görüşüde hakimdir (Kalkan, Hamamcı ve Yalçın, 2015; Uğur, 2017). Fakat burada Çalışıyor olan bireylerin zıt kutuplar alt boyutundan daha yüksek bir puan alması ekonomik bağlamda kendine daha çok güven duymasından kaynaklanabilir.

Araştırmada, katılımcıların gelir durumlarına göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum ölçeği alt boyutlarının gelir durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür. Odabaşı (2021)'in Beraber yaşama, aşk yeterli, çaba göstermeme, idealleştirme, zıt kutuplar ve tam güven alt boyutlarının gelir düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür. Bener (2011)'in yaptığı araştırmada gelir düzeyi olarak yüksek imkanlara sahip olanların eş seçimi konusunda yüksek gelir ve kaliteli bir meslek sahibi olmayı önemsedikleri görülmüştür. Parson (1997)'de yüksek gelir düzeyinin eş seçiminde bir belirleyici olduğunu vurgulamıştır. Araştırmamızda gelir durumunun eş seçiminde bir belirleyici olmadığı ortaya çıkmıştır. Literatürde yüksek gelirin eş seçiminde belirleyici olduğu çalışmalar sınırlandırılmış bir örneklem grubu üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmamızda gelir durumunun eş seçimi üzerinde bir belirleyicisi olmaması örneklem grubunun sınırlandırılmamasından kaynaklanabilir.

Araştırmada, en uzun süre yaşadığı yer durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum ölçeği Beraber yaşama, çaba göstermeme ve yalnız ve tek doğru alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık olduğu, en uzun süre şehirde yaşayanların beraber yaşama ve çaba göstermeden en uzun süre köyde yaşayanlara göre daha

yüksek puan aldığı, fakat yalnız ve tek doğru puanlarında daha düşük puanlara sahip oldukları görülmektedir. Koca (2021)'in yaptığı çalışmada yaşanan en uzun süre yaşanan yer ve eş seçimi ölçeği alt boyutlarının herhangi bir anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Şimşek (2018)'in yaptığı çalışmada en uzun yaşanan yer ve eş seçimi ölçeği alt boyutlarından alınan puanlarda anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Çalım (2017)'nin yaptığı çalışmada da yaşanan yer ve eş seçimi alt boyutları arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır. Bener (2011)'in yaptığı çalışmada ise katılımcıların eş seçimleri ve en uzun yaşadıkları yer arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmıştır. Bu bulgu araştırma sonucunu destekler niteliktedir.

Araştırmada, aile tiplerine göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum ölçeği Yalnız ve tek doğru, Aşk yeterli, Çaba göstermeme, İdealleştirme ve Tam güven alınan alt boyutlarından alınan puanların anlamlı bir farklılık gösterdiği saptanmıştır. Aile tipi parçalanmış aile olanların yalnız ve tek doğru ve aşk yeterli puanları geniş aile katılımcılarından daha yüksektir. Ailesi parçalanmış aile olanların çaba göstermeme ve tam güven puanları geniş aileye sahip olanlardan daha yüksektir. Ailesi parçalanmış olan katılımcıların idealleştirme puanları çekirdek ve geniş aileye sahip katılımcılara göre daha yüksektir. Sağlıklı ve dengeli bir aile yapısında yetişen bireylerin eş seçimlerinde çok daha az sınırlandırıcı davrandığı görülmektedir (Yavuzer, 2009). Sağlıklı bir aile yapısındaki bireyler genellikle erkek çocuklarının becerikli, fiziksel anlamda çekici ve ahlaki yönden olumlu algılanan kadınlarla evlendirmek isterken, kız çocuklarını ise eğitim düzeyi yüksek ve gelir durumu iyi olan erkeklerle evlendirmek istemektedirler (Buunk, Park ve Dubbs, 2008). Ayrıca bireylerde sağlıklı bir benlik gelişimi oluşabilmesi için ailelerin çocuklarının evlilik öncesinde yönlendirmelerindeki etkilerinin en küçük düzeye indirmeleri gerekliliği belirtilmektedir (Bozgeyikli ve Toprak, 2013). Araştırmada aile tipi parçalanmış bireylerin yalnız ve tek doğru ve aşk yeterli, çaba göstermeme ve tam güven puanlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu durum ailesi parçalanan bireylerin yeteri sevgiyi ailesinden alamamış olmasından kaynaklanabilir.

Araştırmada, anne baba birliktelik durumuna göre Romantiz ve Eş Seçimi Tutumu, Yalnız ve tek doğru alt boyutu puanlarının anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Anne-babası birlikte olanların, ebeveyni boşanmış olan bireylere göre daha yüksek puanlar aldığı görülmüştür. Akın (2021)'in yaptığı çalışmada annesinin evlilik durumundan mutlu bulunan kişilerin evlilik ve eş seçim tutumları mutlu olmayan gruba göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Sungur ve diğerleri

(2017)'nin yaptığı çalışmada ise ebeveynlerin birliktelik durumlarının eş seçim tutumları üzerinde bir belirleyici olmadığı saptanmıştır. Araştırmamızda yalnız ve tek doğru boyutunun anne baba birliktelik durumuna göre farklılık göstermesi, bireylerin anne babasının birlikte olan evliliklerinden etkilenmeleri ve onları model almalarından kaynaklanabilir.

Araştırmada, anne eğitim ve baba eğitim durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu ölçeği beraber yaşama, çaba göstermeme alt boyutlarının anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür. Annesi veya babası üniversite mezunu olan bireylerin diğer gruplara göre anlamlı farklılık gösteren boyutlardan daha yüksek puanlar aldıkları görülmüştür. Odabaşı (2021)'in yaptığı araştırmada da annesinin eğitim seviyesi ve beraber yaşama ve çaba göstermeme alt boyutları puanları arasında anlamlı bir fark rastlanmıştır, annesi üniversite mezunu olanların daha okur-yazar olmayanlara göre yüksek puanlar aldığı görülmüştür. Korkulu (2019) ise çalışmasında anne-baba eğitim durumunun eş seçimi konusunda bir belirleyici olmadığını ortaya koymuştur. Fakat ailelerin çocuklarının eş seçme süreçlerinde ekonomik durum, mesleki statü, gelir düzeyi ve fiziksel çekicilik gibi durumları önemsedikleri bilinmektedir (Buunk, Park ve Dubbs, 2008). Ayrıca bu durumu kültürel kültüre farklılık gösteren bir durumdur. Amerikalı ve Çinli öğrenciler üzerinde yapılan bir araştırmada Çinli öğrencilerin eş seçimi hakkında batı kültürüne daha yakın oldukları gözlenmiştir (Morn ve Sprecher, 2003).

Araştırmada, çocuk sahibi olan katılımcıların Romantizm ve Eş Seçim Tutumu ölçeği aşk yeterli ve tam güven alt boyutlarından alınan puanların anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür. Çocuk sahibi olan bireylerin aşk yeterli puanlarının daha yüksek olduğu saptanmıştır, tam güven alt boyutunda ise çocuk sahibi olmayan bireylerin puanlarının yüksek olduğu görülmüştür. Çocuk sahibi olan bireyler eş seçimlerinde çocuklarının bakımı, eğitimi, güvenli bir ortamda yetişmesi ve sağlıklı bir ailede büyümesini istemektedirler (Giddens, 2000). Bu durumun bireyler üzerinde oldukça karmaşık bir süreç oluşturduğu ve karar almada zorlandıkları görülmektedir (Larson, 2000). Çocuk sahibi olan bireylerin eş seçimlerini çocuklarını kimle beraber yetiştireceği düşüncesi etkilemektedir (Yıldırım, 2007). Bu bağlamda çocuk sahibi olan bireylerin eş seçimi, tam güven ve aşk yeterli boyutlarından anlamlı puanlar alması, yani çocuk sahibi olmanın tam güven ve aşk yeterli boyutlarının anlamlı bir belirleyicisi olması, katılımcıların

evliliklerinin iyi bir şekilde yürüyebileceğinden emin olma isteğinden kaynaklanabilir.

Araştırmada, evliliğin hangi yolla gerçekleşmesi durumuna göre Romantizm ve Eş Seçim Tutumu ölçeği puanları karşılaştırılmış, Beraber yaşama alt boyutunda, flört ederek ve karşılıklı karar vererek evlenenlerin puanları ailesinin kararıyla evlenen katılımcılarından daha yüksektir. Beraber yaşama evlilik öncesi birlikte yaşamayı ifade etmektedir. Bu neden katılımcıların beraber yaşama boyutunda flört ederek ve karşılıklı karar vererek evlenenlerin puanlarının daha yüksek olduğu söylenebilir. Özgüven ve Bilge (1997)'da yaptığı araştırmada katılımcılara evlilik öncesi flört etmeyi uygun bulup bulmadığını araştırmış, katılımcıların yaklaşık %80'nin evlilik öncesinde flört etmeyi uygun buldukları belirlenmiştir. Yalnız ve tek boyutunda, tanışarak ailenin karar vermesi ile evlenenlerin puanları görücü usulü evlenen katılımcıların puanlarına göre daha yüksektir. Görücü usulüyle evlenmenin daha çok kişisel bir gayret yerine aile çabası olduğu görülmektedir (Tuzer, 2016). Bu bağlamda yalnız ve tek boyutunda katılımcıların daha çok evlilik yapacağı bir çok kişi olabileceğini düşünmesi, fakat bu durmun tanışarak ve aile üyelerinde karara katılmasıyla mümkün olacağı görüşünde olmalarından kaynaklanabilir. Çaba göstermeme alt boyutunda, karşılıklı kararlar vererek evlenenlerin puanları, görücü usulü ile evlenenlerin puanlarına göre daha yüksektir. Tuzer (2016) yaptığı araştırmada çaba göstermeme alt boyutunun evliliğin hangi yolla gerçekleşmesine değişkenine göre farklılaştığını tespit etmiştir. Fakat çaba göstermeme boyutunda katılımcıların görücü usulü evlenme puanları daha yüksek görülmüştür. Bu sonuç araştırmamızla karşılaştırıldığında çaba göstermeme ve evliliğin hangi yolla gerçekleşmesinin anlamlı bir farklılık göstermesinde boyutunda benzerlik, fakat görücü usulü evlenmenin daha yüksek puanları alması hususunda zıtlık göstermektedir. Bu durumun sebebi, araştırmamızın örneklem grubundaki katılımcıların evliliğin çok çabalamadan doğal bir süreç olduğu düşüncesinden ziyade evlilikten önce gelecekteki eşyle iyi bir arkadaş olma isteğinden kaynaklanabilir. Zıt kutupları alt boyutunda, görücü usulü ile evlenenlerin puanları, flört ederek, karşılıklı karar vererek ve tanışarak ailelerin karar vermesi ile evlenenlerden daha yüksektir. Tuzer (2016) yaptığı çalışmada evliliğin gerçekleşeceği yol ve zıt kutuplar alt boyutu arasında anlamlı bir fark saptamış, zıt kutuplar boyutunda görücü usulü evlenenlerin puanlarının, flört ve aile kararı ile evlenenlere göre daha yüksek bulmuştur. Bu bulgu araştırma sonucumuzu destekler

niteliktedir. Tam güven alt boyutunda görücü usulü ile evlenen katılımcıların puanları, flört ederek, karşılıklı karar vererek ve tanışarak ailenin karar vermesiyle evlenen katılımcılardan daha düşük bulunmuştur. Tuzer (2016) yaptığı çalışmada evliliğin gerçekleşeceği yol ve zıt kutuplar alt boyutu arasında anlamlı bir fark saptamış, tam güven boyutunda görücü usulü evlenenlerin puanlarının, flört ve aile kararı ile evlenenlere göre daha düşük bulunmuştur. Bu bulgu araştırma sonucumuzu destekler niteliktedir.

Araştırmada katılımcıların anne babanın evlilik modeline göre beraber yaşama ve çaba göstermeme alt boyutlarının anlamlı bir farklılık gösterdiği saptanmış, her iki boyutta da flört ederek evlenmenin puanlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Bireylerin tercihlerinin daha ön planda olduğu günümüzde, toplum içerisinde görücü usulü evlenmenin etkisini yitirdiğini, bireylerin daha çok flört ederek evlenmeyi tercih ettikleri görülmektedir (Özgüven, 2014). Ayrıca, Knox, Nieves ve Zusman (1997)' nin yaptığı çalışmada da flört ve eş seçim tercihleri incelenmiş, bu konuda aile statüsünün önemli olduğu vurgulanmıştır. Bu bağlamda katılımcıların ebeveynlerinin evlilik türlerini model alarak eş seçim süreçlerini değerlendirebileceği söylenebilir.

Araştırmada katılımcıların çocukluğunda travma yaşama durumlarına göre zıt kutuplar alt boyutundan aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark görülmüş, çocukluğunda travma yaşayanların puanlarının yaşamayanlara göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Çocukluğunda travma yaşamış bireylerin benlik algılarının olumsuz gelişebileceği görülmektedir (Kaplan, 1996). Ayrıca çocukluk çağında yaşanan travmaların ileri ki süreçlerde bireyler de depresif bozukluklara yol açabileceği bilinmektedir (Bostancı, Albayrak, Bakoğlu ve Çoban, 2006). Bu bağlamda araştırmada çocukluk çağı travması yaşayan bireylerin duygusal bozukluklara sahip olabileceği ve bu durumun onları kendisinde farklı özelliklere sahip biriyle evlilik yapmaya sürükleyebileceği söylenebilir.

Araştırma kapsamında katılımcıların fiziksel bir hastalığa tanıklık etme, aile bireylerinde psikolojik bir hastalığa tanıklık etme ve şu anda herhangi bir psikolojik/psikiyatrik destek alma durumlarına göre Romantizm Eş Seçimi Tutum ölçeği alt boyutlarının anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Bu bağlamda araştırmamızda bu değişkenlerin Romantizm Eş Seçimi Tutumunun bir belirleyici olmadığı söylenebilir.

Araştırmada, ÇÇİTÖ ve Romantizm Eş Seçimi Tutum Ölçeğine ait korelasyonlar karşılaştırılmış, Duygusal İstismar puanları ile Beraber yaşama ve Zıt kutuplar puanları arasında pozitif yönlü, Fiziksel İstismar puanları ile Yalnız ve tek doğru, Aşk yeterli, Tam güven puanları arasında pozitif ve Zıt Kutuplar alt boyutu ile negatif yönlü, Fiziksel ve Duygusal İhmal almış oldukları puanlar ile Beraber yaşama, Yalnız ve tek doğru, Aşk yeterli, Çaba göstermeme, Tam güven alt boyutları arasında pozitif yönlü, Zıt kutuplar ve alt boyutu ile negatif yönlü ve anlamlı seviyede korelasyon vardır. Cinsel İstismar puanları ile Zıt kutuplar puanları arasında pozitif yönlü ve anlamlı seviyede korelasyon bulunmaktadır. Korelasyonlar değerlendirildiğinde katılımcıların ihmal ve istismar düzeyleri arttıkça Romantizm ve Eş Seçim Tutum sınırlandırıcı inançların arttığı görülmektedir. Özinan (2018)'in çocukluk travmaları ve romantik ilişkiler üzerinde yaptığı çalışmada da istismar ve ihmal durumlarının arttıkça Romantizm ve Eş Seçim Tutumlarına yönelik sınırlandırıcı inançlarına arttığı tespit edilmiştir. Ayrıca literatürde duygusal ihmalkarlığın çocuklara çok büyük zarar veren bir durum olduğu belirtilmektedir (Navarre, 1987). Fiziksel ve cinsel istismarlarında duygusal ihmalkarlığın içerisinde meydana geldiği bilinmektedir. Ayrıca, duygusal ihmala maruz kalan çocukların ileri ki dönemlerinde çift ilişkilerinde birçok olumsuz problemle karşılaştığı söylenmektedir. Wind ve Silvern (1994)'ün yaptığı çalışma da çocukluk dönemlerinde yaşanan duygusal ihmalin ileri ki yaşlarda ikili ilişkilerde güvensizlik gibi önemli problemleri ortaya çıkardığı belirtilmektedir.

Araştırmada, YİYEne ait Kaygılı bağlanma puanları ile ve Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeğine(RESTÖ) ait Beraber yaşama, Yalnız ve tek doğru, Aşk yeterli, Çaba göstermeme ve Tam güven alt boyutlarından almış oldukları puanlar arasında pozitif yönlü, Kaçınmacı bağlanma puanları ile ve Beraber yaşama, Yalnız ve tek doğru, Aşk yeterli, Çaba göstermeme ve Tam güven alt boyutlarından almış oldukları puanlar arasında negatif yönlü, Kaçınmacı bağlanma puanları ile İdealleştirme ve Zıt Kutuplar puanlar arasında pozitif yönlü ve anlamlı seviyede korelasyon saptanmıştır. Aydınova (2019)'un yaptığı çalışmada Y kuşağı katılımcılarda kaygılı bağlanma ve çaba göstermeme arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki olduğunu, Z kuşağında kaygılı bağlanma ve beraber yaşama arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki olduğunu tespit etmiştir. Ayrıca, Y kuşağının kaçınmacı bağlanma puanlarının beraber yaşama ve aşk yeterli puanlarıyla negatif bir ilişki gösterdiği, Z kuşağında işe aşk yeterli alt boyutunun negatif yönlü bir ilişki

gösterdiği saptanmıştır. Collins ve Sroufe (1999) bağlanma biçimleri ve eş seçimler arasında anlamlı bir ilişkinin olduğunu belirtmiştir. Şimşek (2018)'in yaptığı çalışmada Romantizm ve Eş Seçim Tutumu ve kaygılı ve kaçınmacı bağlanmalar arasında anlamlı bir korelasyon olduğunu tespit etmiştir. Bowlby (1969) kaygılı ve kaçınmacı bağlanmayı güvensiz bir bağlanma şekli olarak tanımlamış, bu bağlanma tiplerine sahip olan bireylerin eşlerine çok bağlı kalamadıklarını ve ilişkilerinde tutarlı olmadıklarını belirtmiştir.

Araştırmada ÇÇİTÖ puanlarının Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği(RESTÖ) puanlarını anlamlı seviyede ve negatif yönde yordadığı saptanmıştır. YİYEde yer alan kaygılı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanların Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği(RESTÖ) puanlarını istatistiki açıdan önemli seviyede pozitif yönde, kaçınmacı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanların ise negatif yönde yordadığı saptanmıştır. Çocukluk çağı travmalarının artmasının Romantizm ve Eş Seçim tutumunda sınırlayıcı inançlarının artmasına etkide bulunduğu görülmektedir. Katılımcılardaki kaygılı bağlanmanın Romantizm ve Eş seçim tutumundaki sınırlayıcı inançlarının artmasına etkide bulunduğunu, fakat kaygılı kaçınmacı bağlanma puanlarının artmasıyla romantizm ve eş seçimi tutumunda sınırlayıcı inançların azaldığı görülmektedir. Küçük yaşlarda istismara maruz kalan bireylerde travma sonrası stres bozukluğu, bağımlılık durumları, intihar eğilimleri, anksiyete ve depresyon ve fiziksel zarara uğratma eylemleri görülmektedir (Zoroğlu, 2000). Ayrıca ihmal ve istismara küçük yaşlarda uğrayan bireylerde kendilerine zarar verme ve intihar yönelimleri psikiyatrik sorunlardan daha sık görülmektedir (Yanık ve Özmen, 2002). İhmal ve istismara maruz kalan çocukları yetişkinlik dönemlerindeki ikili ilişkilerinde birçok olumsuz sorun yaşadıkları görülmektedir (Wind ve Silvern, 1994). Bu durumda yaşanan ihmal ve istismarlar sonucu oluşan travmalar bireylerin romantizm eş seçim tutumlarında ki sınırlayıcı inançlara olumsuz etki edebilmektedir. Stackert ve Bursik (2003)'ün yaptığı çalışmada kaygılı bağlanmanın eş seçimi ve romantik ilişkilerde irrasyonel inançların artmasına olum etki gösterdiğini belirtmiştir. Simpson (1990) ikili ilişkilerde güvensiz bağlanma stiline sahip olan bireylerin ilişkilerinde çok az seviyede olumlu duygular hissettiklerini belirtmiştir. Bağlanma biçimleri ve romantik ilişkiler gözetildiğinde genellikle güvenli bağlanan kişilerin romantik ilişkilerinde daha mutlu ve güvenilir bir profil çizmektedir (Hazan ve Shaver, 1987).

BÖLÜM VI

Sonuç ve Öneriler

Sonuç

Araştırmada katılımcıların cinsiyetlerine göre RESTÖ ölçeği puanları incelenmiş, Beraber yaşama ve Zıt kutuplar alt boyutlarında kadınların erkeklere göre anlamlı düzeyde daha yüksek puan aldıkları, idealleştirme boyutunda ise erkeklerin kadınlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek puan aldıkları görülmektedir.

Araştırmada katılımcıların yaşlarına göre RESTÖ puanları arasındaki korelasyonlar incelenmiş, Yalnız ve Tek doğru ile Tam güven boyutlarının negatif yönlü bir ilişki gösterdiği, Zıt kutuplar alt boyutunun ise pozitif bir korelasyon gösterdiği saptanmıştır.

Araştırmada katılımcıların medeni durumlarına göre RESTÖ puanları incelenmiş, Tam Güven alt boyutunda bekarların evli ve boşanmışlara göre anlamlı düzeyde yüksek puanlar aldıkları görülmüştür.

Araştırmada katılımcıların eğitim durumlarına RESTÖ puanları incelenmiş, Çaba Göstermeme ve Tam güven alt boyutlarında lise mezunlarının üniversite ve lisansüstü mezunlarına göre anlamlı düzeyde daha düşük puanlar aldığı, zıt kutuplar alt boyutunda ise daha yüksek puanlar aldıkları görülmüştür.

Araştırmada katılımcıların çalışma durumlarına göre RESTÖ puanları incelenmiş, Yalnız ve tek doğru ve Tam güven alt boyutlarından çalışmayan katılımcıların puanlarının anlamlı düzeyde daha yüksek puanlar aldıkları görülürken, zıt kutuplar alt boyutunda çalışmakta olan katılımcıların puanlarının daha yüksek olduğu görülmüştür.

Araştırmada katılımcıların gelir durumlarına göre RESTÖ puanları incelenmiş, alt boyutların tümünün gelir durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür.

Araştırmada katılımcıların en uzun süre yaşadığı yer durumuna göre RESTÖ puanları incelenmiş, Beraber yaşama, Çaba göstermeme ile Yalnız ve Tek doğru alt boyutlarında en uzun süre şehirde/büyükşehirde yaşamış olanların puanları köyde/kasabada yaşamış olanlara göre anlamlı düzeyde yüksek bulunurken, Yalnız ve Tek Doğru alt boyutunda en uzun süre şehirde/büyükşehirde yaşamış olanların puanlarının köy/kasabada yaşamış olanlara göre anlamlı düzeyde daha düşük puanlar aldıkları görülmüştür.

Araştırmada katılımcıların aile tiplerine göre RESTÖ puanları incelenmiş, Yalnız ve tek doğru ve Aşk yeterli boyutlarında aile tipi parçalanmış aile olanların, geniş aile olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha yüksek puan aldıkları, Çaba göstermeme ve tam güven alt boyutlarında aile tipi parçalanmış aile olanların geniş aileye sahip olanlardan anlamlı düzeyde daha yüksek puanlar aldıkları, idealleştirme alt boyutunda ise ailesi parçalanmış olan katılımcıların çekirdek ve geniş aileye sahip katılımcılara göre anlamlı düzeyde daha yüksek puanlar aldıkları görülmüştür.

Araştırmada katılımcıların anne-baba birliktelik durumuna göre RESTÖ puanları incelenmiş, Yalnız ve tek doğru alt boyutunda anne-babası birlikte olanların, anne babası boşanmışlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek puanlar aldıkları görülmüştür.

Araştırmada anne eğitim durumuna göre RESTÖ puanları incelenmiş, Beraber yaşama ve Çaba göstermeme alt boyutunda annesi üniversite mezunu olanların, annesi okur yazar, ilkokulu, ortaokul ve lise mezunu olanlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek puanlar aldıkları görülmüştür.

Araştırmada baba eğitim durumuna göre RESTÖ puanları incelenmiş, Beraber yaşama alt boyutunda babası üniversite mezunu olanların, babası okur-yazar, ilkokul ve ortaokul mezunu olanlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek puan aldıkları ve Çaba göstermeme alt boyutunda babası üniversite mezunu olan katılımcıların babası okur-yazar olan, ilkokul, ortaokul ve lise mezunu olan göre daha yüksek puan aldığı görülmüştür.

Araştırmada çocuk sahibi olma durumuna göre RESTÖ puanları incelenmiş, Aşk yeterli alt boyutunda çocuk sahibi olanları anlamlı düzeyde daha yüksek puanlar aldıkları, Tam güven alt boyutunda ise çocuk sahibi olmayanları daha anlamlı düzeyde daha yüksek puanlar aldıkları görülmüştür

Araştırmada evliliğin hangi yolla gerçekleşmesi durumuna göre RESTÖ puanları karşılaştırılmış, Beraber yaşama boyutunda flört ederek ve karşılıklı karar vererek evlenenlerin, ailesinin kararıyla evlenenlere göre anlamlı düzeyde daha yüksek puanlar aldıkları, Yalnız ve tek doğru boyutunda tanışarak ailenin karar vermesi ile evlenenlerin, görücü usulü evlenenlere göre anlamlı düzeyde daha yüksek puanlar aldıkları, Çaba göstermeme boyutunda karşılıklı kararlar vererek evlenenlerin, görücü usulü ile evlenenlere göre daha yüksek puanlar aldıkları, Zıt kutuplar boyutunda görücü usulü ile evlenenlerin, flört ederek, karşılıklı karar vererek ve tanışarak ailelerin karar vermesi ile evlenenlerden anlamlı düzeyde daha

yüksek puanlar aldıkları, Tam güven alt boyutunda görücü usulü ile evlenenlerin, flört ederek, karşılıklı karar vererek ve tanışarak ailenin karar vermesiyle evlenenlere göre anlamlı düzeyde daha düşük puanlar aldıkları görülmüştür.

Araştırmada anne babasının evlilik modeline göre RESTÖ ölçeği puanları incelenmiş, Beraber yaşama boyutunda anne ve babası flört ederek, karşılıklı karar vererek evlenenlerin, anne ve babası görücü usulü evlenenlere göre anlamlı düzeyde daha yüksek puanlar aldıkları, Çaba göstermeme boyutunda anne ve babası flört ederek, karşılıklı karar vererek evlenenlerin, anne ve babası tanışarak ailelerin karar vermesi ile evlenenlerden anlamlı düzeyde daha yüksek puanlar aldıkları görülmüştür.

Araştırmada çocukluğunda travma yaşama durumuna göre RESTÖ puanları incelenmiş, Zıt kutuplar boyutunda Çocukluğunda bir travma yaşamamış olanların yaşamış olanlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek puanlar aldıkları görülmüştür.

Araştırmada çocuklukta aile bireylerinde fiziksel bir hastalığa tanıklık etme durumuna göre (RESTÖ) puanları karşılaştırılmış, (RESTÖ)' ait alt boyutlardan alınan puanların anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür.

Araştırmada çocuklukta aile bireylerinde psikolojik bir hastalığa tanıklık etme durumuna göre (RESTÖ) incelenmiş, (RESTÖ) ait alt boyutlardan alınan puanların anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür.

Araştırmada katılımcıların şu anda herhangi bir psikolojik/psikiyatrik destek alma durumuna göre (RESTÖ) puanları karşılaştırılmış, (RESTÖ) ait alt boyutlardan alınan puanların anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür.

Araştırmada katılımcıların ÇÇİTÖ ve YİYE ile (RESTÖ) puanları arasındaki korelasyonlar incelenmiş, ÇÇİTÖ genel puanları ile Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeğine(RESTÖ) ait Beraber yaşama, Yalnız ve tek doğru, Aşk yeterli, Çaba göstermeme, Zıt kutuplar ve Tam güven alt boyutlarından almış oldukları puanlar arasında anlamlı bir korelasyon olduğu saptanmıştır. ÇÇİTÖ genel puanlarının artması Zıt kutuplar puanlarının azaltırken, diğer boyutlardan alınan puanları arttırmaktadır.

Araştırmada katılımcıların Duygusal İstismar puanları ile Beraber yaşama ve Zıt kutuplar puanları arasında pozitif yönlü ve anlamlı düzeyde korelasyon görülmüştür. Fiziksel İstismar puanları ile Yalnız ve tek doğru, Aşk yeterli, Tam güven puanları arasında pozitif ve anlamlı düzeyde, Zıt Kutuplar alt boyutu ile negatif yönlü anlamlı düzeyde bir korelasyon saptanmıştır. Fiziksel ve Duygusal

İhmal alt boyutlarından almış oldukları puanlar ile Beraber yaşama, Yalnız ve tek doğru, Aşk yeterli, Çaba göstermeme, Tam güven alt boyutları arasında pozitif yönlü, Zıt kutuplar ve alt boyutu ile negatif yönlü ve anlamlı düzeyde korelasyon vardır. Cinsel İstismar puanları ile Zıt kutuplar puanları arasında pozitif yönlü ve anlamlı düzeyde korelasyon bulunmaktadır.

Araştırmada katılımcıların YİYE ölçeğine ait Kaygılı bağlanma puanları ile ve (RESTÖ) ait Beraber yaşama, Yalnız ve tek doğru, Aşk yeterli, Çaba göstermeme ve Tam güven alt boyutlarından almış oldukları puanlar arasında pozitif yönlü ve anlamlı seviyede bir korelasyon saptanmıştır. Katılımcıların YİYE ölçeğine ait Kaçınmacı bağlanma puanları ile ve Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeğine(RESTÖ) ait Beraber yaşama, Yalnız ve tek doğru, Aşk yeterli, Çaba göstermeme ve Tam güven alt boyutlarından almış oldukları puanlar arasında negatif yönlü ve anlamlı seviyede bir ilişki saptanmıştır. YİYEne ait Kaçınmacı bağlanma puanları ile Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Ölçeğine(RESTÖ) ait İdealleştirme ve Zıt Kutuplar puanlar arasında pozitif yönlü ve anlamlı seviyede korelasyon saptanmıştır.

Araştırmada ÇÇİTÖ puanlarının (RESTÖ) puanlarını anlamlı seviyede ve negatif yönde yordadığı saptanmıştır. Katılımcıların YİYE ölçeğinde yer alan kaygılı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanların (RESTÖ) puanlarını pozitif yönde, kaçınmacı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanların ise negatif yönde yordadığı saptanmıştır.

Öneriler

Klinisyenlere Yönelik Öneriler

1. Çocukluk çağı travmalarının romantizm ve eş seçimini olumsuz etkilediği görülmektedir. Bu konuda klinisyenlerin danışanlarına daha çok yardımcı olmaları hususunda kendilerini geliştirmeleri ve farkındalıklarını arttırmaları önerilir.
2. Araştırmada güvensiz bağlanma biçimlerinin romantizm ve eş seçimi üzerindeki olumsuz etkileri görülmektedir. Bu bağlamda klinisyenlerin bağlanma stilleri hakkında danışanlarını daha çok bilgilendirmeleri önerilir.

3. Klinisyenlerin çocukluk travması yaşayan bireylere yönelik, özellikle yaygın olarak kullanılan sosyal platformlarda bilgilendirici ve bu konuda klinik hizmetlerin önemini savunacak makaleler yazması önerilir.

Araştırmacılara Yönelik Öneriler

1. Çocukluk çağı travmaları ve romantizm ve eş seçime doğrultusunda literatürde çalışmaların oldukça kısıtlı olduğu görülmektedir. Bu bağlamda araştırmacıların çocukluk çağı travmaları ve romantizm ve eş seçim tutumları arasında nasıl bir ilişki olduğunu daha çok araştırması ve bu anlamda hem toplumun bilgilendirilmesi hem de literatüre katkı sunulması önerilir.
2. Bu araştırma geniş bir örneklem üzerinde yürütülmüştür. Daha sonra yapılacak araştırmalarda örneklem grubunun farklı sosyo-ekonomik ve kültürel özelliklere sahip daha sınırlandırıcı örneklem üzerinde yapılması önerilebilir. Bu durum farklı kültürlerdeki çocukluk travmalarını, bağlanma biçimlerini ve bu değişkenlerin romantizm ve eş seçimine ne gibi etkileri göstereceğini açıklayabilir, toplumun farklı kesimlerine bu konuda ışık tutabilir.
3. Araştırmacılar bu konuda farklı bölgelerde karşılaştırılmalı çalışmalar yaparak farklı yaşam tarzına sahip bireylerin çocukluk travmaları ve eş seçim tutumları arasındaki ilişkiyi ortaya koyabilir ve bu konuda ki aile tutumlarının önemini gösterebilir.

Devlete Yönelik Öneriler

1. Devletin çocuklara yönelik istismarlar doğrultusunda gerekli çalışmaları yapması, seminerler veya sempozyumlarla bu konu üzerinde toplumun farkındalığını arttırması önerilir.
2. Bu çalışmadan elde edilen sonuçlar devletinde desteğiyle yükseköğretim gibi eğitim kurumlarının kütüphanelerine konulması, çocukluk travması olan ve eş seçiminde tutarsızlık yaşayan bireylere katkı sağlayabilir.

Kaynakça

- Ainsworth, M. D. S., Bell, S. M. (1970). Attachment, Exploration, and Separation: Illustrated by the Behavior of One-year-olds in a Strange Situation. *Child Development*, 49-67.
- Akın, S. (2021). Kuşaklara göre eşler arasında romantizm ve eş seçimler arasındaki farkların incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.
- American Psychiatric Association. (2013). DSM-V Diagnostic and statistical manual of mental disorders. 5th Edition, Washington, DC: *American Psychiatric Association*.
- Ayan, S. (2013). *Kasten Adam Öldürme Suçu İşlemiş Hükümlü Erkeklerin Bağlanma Stilllerinin, Çocukluk Çağı Travmalarının Ve Öfke İfade Biçimlerinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Maltepe Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Aydınova, H. (2019). Çocukluk çağı travmaları ile evlilik uyumu arasındaki ilişkide başa çıkma tutumlarının aracı rolü, Yüksek Lisans Tezi, Yakındoğu Üniversitesi, Lefkoşa.
- Aytaç, S. ve Bayram, N. (2001). Üniversite gençliğinin iş ve eş seçimindeki etkin kriterlerinin analitik hiyerarşi süreci (ahp) ile analizi. *İş, Güç Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, 3(1),
- Bacanlı, H. (2001). Eş seçimi tercihleri. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi* 2 (15), 7-16.
- Bakır, E. ve Kapucu, S. (2017). Çocuk ihmali ve istismarının türkiye’de yapılan araştırmalara yansması: *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 4(2), 13–24.
- Bal, F. (2018). Sosyal ve Duygusal İlişkilerde Duygusal Şantajın Psikolojik Etkileri. 2. Uluslararası Bilimsel Çalışmalarda Yenilikçi Yaklaşımlar Sempozyumu ‘Özet Bildiriler Kitabı’. T. Özseven veV. Karaca (Ed.). Samsun:SETSCI.
- Bartholomew, K., ve Horowitz, L.M. (1991). Attachment stylesamongyoungadults: A test of a fourcategory model. *Journal of Personality and SocialPsychology*, 61(2), 226- 244.
- Bayraktar, Y. (2016). Çocuk İstismarı ve İhmali. *Dicle Tıp Dergisi*. 34(1): 70-74.
- Bener, M. (2011). Dindarlık- eş seçimi ilişkisi (Yükse Lisans Tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.

- Berk, E. L. (2013). Çocuk Gelişimi. çev. Ali Dönmez. Ankara: *İmge Kitabevi*.
- Berlin, L. J., & Dodge, K. A. (2004). *Invited commentary relations among relationships*. *Child Abuse & Neglect*, 28(11), 1127-1132.
- Birnbaum, G. E. (2007). Attachment orientations, sexual functioning, and relationship satisfaction in a community sample of women. *Journal of Social and Personal Relationships*, 24(1), 21–35.
- Bosse S., Stalder T., ve D'Antono B. (2018). Childhood trauma, perceived stress, and hair cortisol in adults with and without cardiovascular disease. *Psychosom Med.* 80(4), 393-402.
- Bostancı, N., Albayrak, B., Bakoğlu, İ. ve Çoban, Ş. (2006). Üniversite öğrencilerinde çocukluk çağı travmalarının depresif belirtileri üzerine etkisi. *New/Yeni Symposium Journal* 44(4), 189-195.
- Bowlby, J. (1969). Attachment and Loss (Vol. 1). London, UK: *The Hogarth Press*.
- Bowlby, J. (1978). Attachment Theory and Its Therapeutic Implications. *Adolescent Psychiatry*, 6, 5–33.
- Bozgeyikli, H., Toprak, E. (2013). Üniversiteli gençlerin eş seçim kriterlerinin sıralama yargılarıyla ölçeklenmesi. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 1(1) 68-87.
- Briere, J. N. & Scott, C. (2016). *Travma Terapisinin İlkeleri*. İstanbul: *İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları*.
- Budak, S. (2000) Psikoloji Sözlüğü. Ankara: *Bilim ve Sanat Yayınları*
- Buss, D. M. (1999). *Evolutionary psychology: The new science of the mind*, Allyn and Baconi, *Boston*, 497s.
- Buunk P. A. & Solano, A. C. (2010). Conflicting preferences of parents and offspring over criteria for a mate: a study in argentina. *Journal of Family Psychology American Psychological Association*, 24 (4), 391–399.
- Cassidy, J., ve Kobak, R. R. (1988). Avoidance and Its Relation to Other Defensive Processes. In J. Belsky ve T. Nezworski (Eds.), *Child Psychology. Clinical Implications of Attachment* (p. 300–323). *Lawrence Erlbaum Associates, Inc.*
- Ceylan F. G. (1994). *Üniversite öğrencilerinin eş seçimindeki tercih ve beklentileri*. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi S.B.E. Sosyoloji Ana Bilim Dalı. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Cüceloğlu, D., (2003). *İnsan ve Davranışı*. İstanbul: *Remzi Kitapevi*.
- Çağ, İ. ve Yıldırım, İ. (2013). Evlilik doyumunu yordayan ilişkisel ve kişisel değişkenler. *Türk Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Dergisi*, 4 (39), 13-23.

- Çalım, M. (2017). Üniversite öğrencilerinin romantizm ve eş seçimine ilişkin tutumları ile sosyotropik-otonomik kişilik özelliklerinin incelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep.
- Çalışkan, Z., Taşhan, S. T., Orhan, İ., Nacar, G. (2015). Partneri olan ve olmayan üniversite öğrencilerinin eş seçimi tercihlerinin karşılaştırılması. İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 4(1):6-10.
- Çelik, A.R. (2018). Üniversite Öğrencilerinin Eş Seçim Tutumlarında Toplumsal Cinsiyet Rollerini Algısı ve Değer Yönelimlerinin Etkileri. Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.
- Çelik, C. (2009). *Obsesif-Kompulsif Bozuklukta Çocukluk Çağı Travmatik Yaşantıları, Dissosiyatif Yaşantılar Ve Bilişsel Süreçler*. Yüksek Lisans Tezi. Yüzüncü Yıl Üniversitesi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Psikiyatri Anabilim Dalı, Van.
- Çömlekciler, F. (2019). Üniversite Öğrencilerinde Benliğin Ayrışmasının Eş Seçimi Tutumlarına Etkisi. Yüksek Lisans Tezi Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Daldaban, E. (2021). Üniversite öğrencilerinin romantizm ve eş seçim tutumları ile aile iklimi arasındaki ilişkinin incelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Sabahattin Zaim Üniversitesi, İstanbul.
- Demir, A. Fıfıloğlu, H. (1999). Loneliness and Marital Adjustment Of Turkish Couples. *The Journal Of Psychology*. 133, 230-240.
- Demir, D.S. (2019). *Yetişkinlerde Bağlanma Stilleri ile Sürekli Kaygı Düzeyi ve Sosyopatik Otonomik Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, Işık Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Demirkapı, E. Ş. (2013). *Çocukluk çağı travmalarının duygu düzenleme ve kimlik gelişimine etkisi ve bunların psikopatolojiler ile ilişkisi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Adnan Menderes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Aydın.
- Dünya Sağlık Örgütü (The World Health Organization, WHO) (2002). http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/42495/9241545615_eng.pdf;jsessionid=66C90DAD25DF9261FAB33B76F2385A30?sequence=1 (erişim tarihi:15.12.2018).

- Erginer, F. (2007). *Ankara İli İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Öğrencilerin Aileleri Tarafından İstismarı ve İhmaline İlişkin Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Esmer, Y. (1991). Her yönüyle kadın. *Türkiye Aile Yıllığı*, 100.
- Giddens, A. (2000). *Sosyoloji*. Ankara: Ayraç Yayınevi.
- Gilbert R., Widom C.S., Browne K., Fergusson D., Webb E. ve Janson S. (2009). *Burden and consequences of child maltreatment in high-income countries*. *Lancet*. 373(9657),68-81.
- Gravetter, J. F. ve Forzano, L. B. (2012). *Research methods for the behavioral sciences* (4. Baskı). USA: *Linda Schreiber-Ganster*.
- Güler, N., Uzun, S., Boztaş, Z. ve Aydoğan, S. (2002) Anneleri Tarafından Çocuklara Uygulanan Duygusal ve Fiziksel İstismar/İhmal Davranışı ve Bunu Etkileyen Faktörler. *Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 24 (3):128 – 134.
- Güngör, H., Yılmaz, M. ve Çelik, S. (2011). Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği(RESTÖ)nin Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(36), ss: 180-190
- Hamilton, C. (2000). Continuity and Discontinuity of Attachment from Infancy through Adolescence. *Child development*. 71. 690-4.
- Hazan C., ve Shaver, P. R. (1987). Romanticloveconceptualized as attachment process. *Journal of Personality and SocialPsychology*, 52, 511- 524.
- Hazan, C., Shaver, P.R. (1994). Attachment as an Organizational Framework for Research on Close Relationships. *Psychological Inquiry*, 5(1). 1-22
- Kalkan, M., Hamamcı, Z. ve Yalçın, İ. (2012). Evlilik öncesi psikolojik danışma.(1.Basım). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kaplan, H.B. (1996). *Social psychology of self-referent behavior*. Plenum.
- Kara, B., Biçer, Ü. ve Gökalp, AS. (2004) Çocuk istismarı. *Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi*, 47; 140-51.
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. İstanbul: *Nobel Yayın Dağıtım*.
- Kasapkara, A. ve Kasapkara, B. (2014). 20-30 yaş bekâr erkeklerin eş seçimine yönelik tutumları ve eşten beklentilerin bazı demografik değişkenler açısından incelenmesi, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*.

- Kaya, M. (2002). *Cinsiyetleri farklı üniversite öğrencilerinin eş seçimi tercihlerine göre denetim odakları*. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Keklik, İ. (2011). Mate selection preferences of Turkish university students. *Eğitim Araştırmaları-Eurasian Journal of Educational Research*, 44, 129-148.
- Kesebir, S., Kavzoğlu, S. Ö., ve Üstündağ, M. F. (2011). Bağlanma ve Psikopatoloji. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 3 (2), 321-342.
- Knox, D., & Zusman, M. (1997). College students' homogamous preferences for a date and mate. *College Student Journal*, 31(4), 445-448.
- Koca, N. (2021). Üniversite öğrencilerin dini tutum, romantizm ve eş seçim tercihleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi (Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Örneği), Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas.
- Korkulu, A. (2019). Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Bilim Dalı Anne Baba Tutumunun Eş Seçiminde Sınırlandırıcı İnançlar ile İlişkisi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi İstanbul.
- Korunur, R. (2020). *Üniversite öğrencilerinin eş seçimine yönelik tutumlarının ana-babaya bağlanma ve kişilik özellikleri ile ilişkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi.
- Korut, R. (2011). *18-24 Yaş Arası Üniversite Öğrencilerinde Çocukluk Çağı Travmaları'nın Dissosiyatif Yaşantılar Ve Suçluluk Utanç Duyguları İle İlişkisinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi Maltepe Üniversitesi. Klinik Psikoloji Bilim Dalı, İstanbul.
- Koyuncu, N. (2007). *Tabakalı Rasgele Örneklemde Yardımcı Değişken Bilgisi Kullanılarak Kitle Ortalaması ve Varyansının Tahmin Edilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Liston, A., Salts, C.J. (1988). Mate selection values: a comparison of Malaysian and United States Student. *Journal of Comparative Family Studies*, 361- 370.
- Mikulincer, M., ve Erev, I. (1991). Attachment Style and the Structure of Romantic Love. *British Journal of Social Psychology*, 30(4), 273– 291.
- Morsünbül, Ü., ve Çok, F. (2011). Bağlanma ve İlişkili Değişkenler. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 3 (3), 553-570.
- Muşdal, Ç. B. (2018). The Impacts of Adult Attachment Styles on Marital Relationships. *The International Journal of Human and Behavioral Science*, 4(1), 1-8.

- Navarre E. L. (1987). "Psychological maltreatment: The core component of child abuse", *Psychological maltreatment of children and youth*, New York: Pergamon.
- Nazlı, S. (2014). Aile Danışmanlığı, *Anı Yayıncılık*, Ankara, 536s.
- Odabaş, Ö. (2021). Üniversite öğrencilerinin eş seçim tutumları ile kendilik algısı ve mükemmeliyetçilik ilişkisi, Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi, İstanbul.
- Ondaş, B. (2007). *Üniversite öğrencilerinin evlilik ve eş seçimiyle ilgili görüşlerinin incelenmesi*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara
- Özdoğan, F. (2009, Mart). Evlilikte eş seçiminin önemi ve medya, *Diyanet Aylık Dergi*, <http://www.diyaret.gov.tr/tr/icerik/evlilikte-es-seciminin-onemi-ve-medya/6088>.
- Özgüven İ. E. (2000). Evlilik ve Aile Terapisi, *Pdrem Yayınları*, Ankara.
- Özgüven, İ. E. (1997). Cinsellik ve Cinsel Yaşam, *Pdrem Yayınları*, Ankara.
- Özgüven, İ. E. ve Bilge, F. (1997). Üniversite öğrencilerinin karşı cins arkadaşlığı, *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(8), 27-36.
- Özgüven, İ. E., (2014). Evlilik ve Aile Terapisi, Nobel Yayınları, Ankara.
- Özgüven, İ. E., 2001. Ailede İletişim ve Yaşam, *PDREM Yayınları*, Ankara.
- Özınan, Ö. (2018). Kişilik tiyolojiieri ve çocukluk çağı travmasının bireylerin romantik ilişkileri (aşk) ile olan ilişkisi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, İstanbul.
- Özmen, S. K. (2004). Aile İçinde Öfke ve Saldırganlığın Yansımaları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37: 27-39.
- Özteke, H.İ. (2015). *Bağlanma, eş seçiminde sınırlandırıcı inançlar ve beden imgesi baş etme stratejilerinin romantik ilişkilerde mükemmeliyetçiliği yordaması*, Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Parsons, T.T. (1997). Sources and stages of mate selection, relationship development, and marriage. Fielding Graduate University The Fielding Institution, Santa Barbara, California.
- Pishva, N., ve Besharat, M. A. (2011). Relationship Attachment Styles with Positive and Negative Perfectionism. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 30. 402–406.
- Polat, O. (2001). Çocuk ve Şiddet. *Der Yayınları*, İstanbul.

- Priel, B., Mitrany, D., ve Shahar, G. (1998). Closeness, support and reciprocity: a study of attachment styles in adolescence. *Personality and Individual Differences*, 25, 1183- 1197.
- Reyome, N. D., & Ward, K. S. (2007). Self-reported history of childhood maltreatment and codependency in undergraduate nursing students. *Journal of Emotional Abuse*, 7(1), 37-50.
- Simpson, J. A. (1990). Influence of attachment styles on romantic relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 59(5), 971–980.
- Stackert, R. A. ve Bursik, K. (2003). Why am I unsatisfied? Adult attachment style, gendered irrational relationship beliefs, and young adult romantic relationship satisfaction. *Personality and Individual Differences*, 34(8), 1419-1429.
- Stackert, R., ve Bursik, K. (2003). Why am I unsatisfied? Adult attachment style, gendered irrational relationship beliefs, and young adult romantic relationship satisfaction. *Personality and Individual Differences*.
- Sungur, M. A., Duyar, N., Yıkılmaz, H., Boyacı, R., Urhan, H. M., Çetin, G., İspaha, T. (2017). Evlilik ve eş seçme tutumuna kuşakların etkisi: x ve y kuşaklarının karşılaştırması. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 28(1), 69-92.
- Şenkal, İ. (2013). *Üniversite Öğrencilerinde Çocukluk Çağı Travmaları ve Bağlanma Biçiminin Depresyon ve Kaygı Belirtileri İle İlişkisinde Aleksitiminin Aracı Rolünün İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Psikoloji Anabilim Dalı Klinik Psikoloji Bilim Dalı, Ankara.
- Şimşek, M.Z. (2018). *Romantizm ve Eş Seçimi Tutumunun Romantik İlişki Yaşantıları ve Romantik İlişkilerdeki İnançlar Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur.
- Topbaş, M. (2004). İnsanlığın Büyük Bir Ayıbı: Çocuk İstismarı. *TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni*, 3(4); 76-80.
- Toro-Morn, M. & Sprecher, S. (2003). A crosscultural comparison of mate preferences among university students: The United States vs. The Peoples Republic of China (PRC). *Journal of Comparative Family Studies*, 34, 151-170.
- Tuzer, D. (2016). *Üniversite öğrencilerinin eş seçim tutumlarının bireysel özellikleri açısından incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Çağ Üniversitesi, Mersin.

- Tütengil, C.O. (1978). Aile ve Evlilik Araştırması Sonuçları. *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Sosyoloji Enstitüsü Yayını.*
- Tüzemen, A., ve Özdağoğlu, A. (2010). Doktora Öğrencilerinin Eş Seçiminde Önem Verdikleri Kriterlerin Analitik Hiyerarşi Süreci Yöntemi ile Belirlenmesi. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 21 (1), 215-232.
- Tüzmen ve Özdağoğlu (2007). Doktora öğrencilerinin eş seçiminde önem verdikleri kriterlerin analitik hiyerarşi süreci yöntemi ile belirlenmesi. *İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 21(1), 215-232.
- Uğur, R. (2017). *Heteroseksüel çiftlerin bağlanma romantizm ve eş seçimine yönelik tutumlarının çift uyumu ile ilişkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Nişantaşı Üniversitesi.
- Ünal, F. (2008). *Ailede Çocuk İstismarı ve İhmali*.TSA,12(1): 9-18.
- WHO. (2002). World Report on Violence and Health. Edited by Krug, EG., Dahlberg, LL., Mercy, JA., Zwi, AB., Lozano, R. Geneva: World Health.
- Wind, T. Silvern, L. (1994). Parenting and family stress as mediators of the long-term effects of child abuse. *Child abuse & neglect*, 18(5), 439-453.
- Yanık, M., & Özmen, M. (2002). Psikiyatri poliklinigine basvuran hastalarda çocukluk çağı kötüye kullanım/ihmal yasantilari ile intihar, kendine fiziksel zarar verme ve dissosiyatif belirtiler arasindaki iliski/The relationship of childhood abuse/neglect to suicide, selfmutilative behavior, and dissociative experience in the psychiatry outpatients. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 3(3), 140.
- Yavuzer, H. (2009). Ana-Baba ve Çocuk. Remzi Kitabevi, İstanbul.
- Yıldırım, İ. (2007). Üniversite öğrencilerinin eş seçme kriterleri. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3 (27), 15-30.
- Zeytinoğlu, S. (1999). Sağlık, Sosyal, Hizmet, Hukuk ve Eğitim Alanlarında Çalışıyor olanların Türkiye’de Çocuk İstismarı ve İhmali İle İlgili Görüşleri, Çocuk İstismarı ve İhmali. *Pelin Ofset*, Ankara.

Ekler

EK-1 BİLGİLENDİRME FORMU

Bu çalışma Berna Köylü tarafından, 18-65 yaş arası bireylerde Çocukluk Çağı Travması ve Bağlanma Stillerinin Eş Seçimine Etkisini incelemek amacıyla yürütülmektedir.

Bu çalışmada size bir demografik bilgi formu ve bir dizi ölçek sunulacaktır. Araştırmada bireysel sonuçlar değil grup sonuçları değerlendirilecektir. Verdiğiniz yanıtlar kesinlikle gizli kalacak, araştırma ekibi dışında kimse ile paylaşılmayacaktır. Bu çalışma süresince toplanan veriler, yalnızca akademik araştırma amacı ile kullanılacaktır ve yalnızca ulusal/uluslararası akademik toplantılarda ve/veya yayınlarda sunulacaktır. Sizlere sorulan soruların doğru ya da yanlış cevapları yoktur. Soruları cevaplarken, hepsini okuyarak, boş bırakmadan cevaplandırmanız, samimi ve dürüst olmanız araştırma sonuçları için oldukça önemlidir ve araştırmanın güvenilir olmasına katkıda bulunacaktır. Daha önce de belirtildiği gibi, ölçeklerde verdiğiniz cevaplar kesinlikle gizli kalacaktır. Araştırmaya katılmak gönüllülük ilkesine bağlı olmakla birlikte araştırmadan istediğiniz zaman çekilme hakkına sahipsiniz. Eğer çalışmayla ilgili herhangi bir şikayet, görüş veya sorunuz varsa bu çalışmanın araştırmacısı ile iletişime geçmekten lütfen çekinmeyiniz.

Katıldığınız için tekrar teşekkür ederim.

Psikolog

Berna KÖYLÜ

EK-2 AYDINLATILMIŞ ONAM FORMU

Bu çalışma, Yakın Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı Klinik Psikoloji Programı tarafından gerçekleştirilen bir çalışmadır.

Bu çalışma Berna KÖYLÜ tarafından, 18-65 yaş arası bireylerde Çocukluk Çağı Travması ve Bağlanma Stillerinin Eş Seçimine Etkisini incelemek amacıyla yürütülmektedir. Araştırma tamamıyla akademik nitelikli olup çalışmadan elde edilecek bilgiler bilimsel amaca yönelik olarak kullanılacak ve alınan cevaplar kesinlikle gizli tutulacaktır. Çalışmaya yapacağınız değerli katkılarınızdan dolayı şimdiden teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Anket tamamen bilimsel amaçlarla düzenlenmiştir. Anket formunda kimlik bilgileriniz yer almayacaktır. Size ait bilgiler kesinlikle gizli tutulacaktır. Çalışmadan elde edilen veriler yalnızca istatistik veri olarak kullanılacaktır. Yanıtlarınızı içten ve doğru olarak vermeniz bu anket sonuçlarının toplum için yararlı bir bilgi olarak kullanılmasını sağlayacaktır.

Yardımanız için çok teşekkür ederim.

Berna KÖYLÜ

Yakın Doğu Üniversitesi

Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Öğrencisi

Yukardaki bilgileri ayrıntılı biçimde tümünü okudum ve anketin uygulanmasını onayladım.

***Evet**

***Hayır**

EK-3 KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Aşağıdaki maddeler sizinle ilgili bazı bilgileri elde etmek amacıyla sorulmaktadır.Lütfen sorulara doğru ve eksiksiz cevap veriniz.

1.Cinsiyet: Kadın () Erkek ()

2. Yaş:

3.Eğitim Düzeyi:

Okur-Yazar() İlkokul Mezunu () Ortaokul Mezunu ()

Lise Mezunu () Üniversite Mezunu () Yüksek Lisans -Doktora()

4. Medeni Durum:

Bekar () Evli () Boşanmış ()

5. Romantik ilişkiniz var mı?

Var () Yok ()

6. Şu anki romantik ilişkiniz ne kadar süredir devam ediyor?:

7. Partnerinizin yaşı?:

8. Partnerinizin Eğitim Düzeyi:

Okur-Yazar() İlkokul Mezunu () Ortaokul Mezunu ()

Lise Mezunu () Üniversite Mezunu () Yüksek Lisans -Doktora()

9. Gelirinizin nasıl tanımlarsınız

Gelir giderden az() Gelir gidere denk () Gelir giderden fazla ()

EK-4 ÇOCUKLUK ÇAĞI TRAVMA ÖLÇEĞİ

	Hiçbir zaman	Nadiren	Kimi zaman	Sık olarak	Çok sık
1.Yeterli yemeğim olurdu.	()	()	()	()	()
2.Gündelik bakım ve güvenliğim sağlanıyordu.	()	()	()	()	()
3.Anne ya da babam kendilerine layık olmadığımı ifade ederlerdi.	()	()	()	()	()

EK-5 YAKIN İLİŞKİLERDE YAŞANTILAR ENVANTERİ II

Aşağıdaki maddeler romantik ilişkilerinizde hissettiğiniz duygularla ilgilidir. Bu araştırmada sizin ilişkinizde yalnızca şu anda değil, genel olarak neler olduğuyla ya da neler yaşadığınızla ilgilenmekteyiz. Maddelerde sözü geçen "birlikte olduğum kişi" ifadesi ile romantik ilişkide bulunduğunuz kişi kastedilmektedir. Eğer halihazırda bir romantik ilişki içerisinde değilseniz, aşağıdaki maddeleri bir ilişki içinde olduğunuzu varsayarak cevaplandırınız. Her bir maddenin ilişkilerinizdeki duygu ve düşüncelerinizi ne oranda yansıttığını karşılardaki 7 aralıklı ölçek üzerinde, ilgili rakam üzerine çarpı (X) koyarak gösteriniz.

1-----2-----3-----4-----5-----6-----7

Hiç Katılmıyorum

Tamamen Katılıyorum

	Yanıt
1. Birlikte olduğum kişinin sevgisini kaybetmekten korkarım.	
2. Gerçekte ne hissettiğimi birlikte olduğum kişiye göstermemeyi tercih ederim.	
3. Sıklıkla, birlikte olduğum kişinin artık benimle olmak istemeyeceği korkusuna kapılırım.	

EK-6 ROMANTİZM VE EŞ SEÇİMİ TUTUM ÖLÇEĞİ

	Hiç katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum
1. Çoğu yaşlılarım gibi, ben de bir gün evleneceğimden eminim.	()	()	()	()	()
2. Benim için gerçek olan tek bir aşk vardır, o da evleneceğim kişiyle olan aşktır.	()	()	()	()	()
3. Birbirimize karşı hissettiğimiz sevgi, evlenmek için yeterli bir neden olmalıdır.	()	()	()	()	()

Ölçek İzinleri

SIM Yok 16:30 %94

< [Download] [Trash] [Envelope] [More]

 vsar 16:29
alıcı: ben v

Kullanabilirsiniz. Yeni versiyonu ekettir.

Vedat Şar, MD
Professor and Chair, Department of Psychiatry
Koç University School of Medicine (www.ku.edu.tr) &
Koç University Hospital (www.kuh.ku.edu.tr), Istanbul,
Turkey
ORCHID ID: 0000-0002-5392-9644
https://www.researchgate.net/profile/Vedat_Sar
www.vedatsar.com

...

ctq-33-jtd.pdf PDF PDF

CTQ-33-TR.pdf PDF PDF

narcissm-onlinefirst.p PDF PDF

17:50

18%

Ölçekler (Measures in Turkish)

Bu sayfada yer alan ölçekler ODTÜ Psikoloji Bölümü İlişki Araştırma Laboratuvarı (Relationship Research Lab) kapsamında Prof. Dr. Nebi Sümer ve çalışma arkadaşları tarafından Türkçeye uyarlanan ve/ya geliştirilen ölçeklerdir. Ölçekler etik ilkelere uymak koşulu ile sadece bilimsel araştırmalarda kullanılabilir. **Ölçeklerin kullanımı için izin alınmasına gerek yoktur.** Söz konusu ölçeklerin klinik tanı koyma, psikolojik değerlendirme ve/ya eleman seçme vb. amaçlarla kullanılması hem bilimsel (psikometrik) hem de etik bakımdan uygun değildir. Kullanılmadan önce ölçeklerin geliştirildiği orijinal çalışmaların ve Türkiye örneklemi üzerinde yapılmış olan geçerlilik ve güvenilirlik çalışmalarının detaylı olarak incelenmesi gerekir. Bu sayfayı hazırlayan ve güncelleyen doktora öğrencimiz Gülbin Şengül-İnal'a çok teşekkür ederim.

Nebi Sümer

Özgeçmiş

Berna KÖYLÜ 20 Eylül 1990 yılında Adana/Karataş'da doğdum. İlkokulu ve Ortaokulu Sirkenli Ortaokulun'da okudum liseyi Adana Kız Lisesinde bitirdim. 2013 yılında başladığım Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi'nden İngilizce eğitimi Psikolojiye başladım 2017 yılında Yakın Doğu Üniversitesi'ne Fen Edebiyat Fakültesinde Türkçe Psikoloji bölümüne geçiş yaptım, 2019 yılını da mezun oldum. 2019 yılında Yakın Doğu Üniversitesi'nde Klinik Psikoloji'de Yüksek Lisans eğitim sürecine başladım. Stajımı KKTC Barış Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesinde yaptım 2021 – 2022 yılı bahar döneminde yazmış olduğum tezi sunarak tamamlamış bulunmaktayım.

İntihal Rapor Oranı

Berna Köylü

ORJİNALLİK RAPORU

% 13	% 12	% 4	%
BENZERLİK ENDEKSİ	İNTERNET KAYNAKLARI	YAYINLAR	ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	docs.neu.edu.tr İnternet Kaynağı	% 4
2	openaccess.cag.edu.tr İnternet Kaynağı	% 2
3	acikbilim.yok.gov.tr İnternet Kaynağı	% 2
4	acikerisim.gelisim.edu.tr İnternet Kaynağı	% 1
5	docplayer.biz.tr İnternet Kaynağı	% 1
6	www.phdernegi.org İnternet Kaynağı	<% 1
7	aydininsanvetoplum.aydin.edu.tr İnternet Kaynağı	<% 1
8	www.guvenplus.com.tr İnternet Kaynağı	<% 1
9	acikerisim.cumhuriyet.edu.tr İnternet Kaynağı	<% 1

Etik Kurul Onayı

BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK

KURULU

10.12.2021

Sayın Berna Köylü

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na yapmış olduğunuz YDÜ/SB/2021/1171 proje numaralı ve "18-65 yaş arası bireylerde Çocukluk Çağı Travması ve Bağlanma Stillerinin Eş Seçimine Etkisi." başlıklı proje önerisi kurulumuzca değerlendirilmiş olup, etik olarak uygun bulunmuştur. Bu yazı ile birlikte, başvuru formunuzda belirttiğiniz bilgilerin dışına çıkmamak suretiyle araştırmaya başlayabilirsiniz.

Doçent Doktor Direnç Kanol

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Raportörü

Not: Eğer bir kuruma resmi bir kabul yazısı sunmak istiyorsanız, Yakın Doğu Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na bu yazı ile başvurup, kurulun başkanının imzasını taşıyan resmi bir yazı temin edebilirsiniz.